

**SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ:
MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ**

UĞURCAN ÖZTOKAT

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. YAŞAR SELMAN GÜLTEKİN**

DÜZCE, 2024

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ:
MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ

Uğurcan ÖZTOKAT tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Yaşar Selman GÜLTEKİN

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Yaşar Selman GÜLTEKİN

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Pınar GİRTİ GÜLTEKİN

Düzce Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Semih EDİŞ

Çankırı Karatekin Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 18/01/2024

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

18 Ocak 2024

Uğurcan ÖZTOKAT

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimim ve bu tezin hazırlanması süresince gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı başta Tez Danışmanım Doç. Dr. Yaşar Selman GÜLTEKİN'e ve çok değerli hocalarım Doç. Dr. Pınar GİRTİ GÜLTEKİN ile Dr. Öğr. Üyesi Semih EDİŞ'e en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Bu çalışma boyunca yardımını ve desteği esirgemeyen, hayatımı kolaylaştıran sevgili eşim Figen ÖZTOKAT'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yine çalışma esnasında manevi motivasyonuma katkı sağlayan ve destekleyen değerli dostlarım Serap DEMİR ve Süleyman PINAR'a şükranlarımı sunarım.

18 Ocak 2024

Uğurcan ÖZTOKAT

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ŞEKİL LİSTESİ	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. ÇALIŞMANIN AMACI, KAPSAMI VE AVCILIĞIN TARİHSEL SÜRECİ	4
2. MATERYAL VE YÖNTEM.....	8
2.1. MATERYAL.....	8
2.1.1. Çalışma Alanının Tarım ve Orman Bakanlığı Uhdesindeki Hiyerarşik Yapısı.....	10
2.2. YÖNTEM	12
3. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	19
3.1. AVCILIK ETİĞİ BOYUTU (AVEB)	26
3.2. AVCILIĞIN ÖZÜ BOYUTU (AVOB)	27
3.3. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVLANMA STRATEJİLERİ BOYUTU (SASB)	28
3.4. AVCILIK KÜLTÜRÜ BOYUTU (AVKB)	29
3.5. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK BOYUTU (SAVB)	30
3.6. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN GEREKLİLİKLERİ BOYUTU (SAGB)	31
3.7. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN EKONOMİK BOYUTU (SAEB)	33
3.8. KAÇAK AVLANMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞA ETKİSİ BOYUTU (KASB)	35
3.9. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER BOYUTU (SAOB)	37
3.10. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK MODELİ (SUR)	38
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	42
5. KAYNAKLAR	45
6. EKLER.....	50
6.1. EK 1: ANKET FORMU ÖRNEĞİ.....	50

6.2. EK 2: ETİK KURUL İZNİ	57
6.3. EK 3: AVBİS VERİLERİNİN KULLANIM İZNİ.....	58
ÖZGEÇMİŞ	59

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1. 2021 Yılı Ülke Geneli Avlanma Pulu Satış Adetleri ve Elde Edilen Pul Satış Gelirleri.....	8
Şekil 2.2. Araştırma evreni (Anonim, 2023).	9
Şekil 2.3. Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlükleri Haritası.....	10
Şekil 2.4. Bölge Müdürlüğü sorumluluk sahası (Anonim, 2023).	11
Şekil 2.5. Araştırmanın iş akış şeması.	12
Şekil 2.6. Fethiye Avcılar ve Atıcılar Derneği Anket Çalışması.	14
Şekil 2.7. Kavaklıdere Avcılar ve Atıcılar Derneği Anket Çalışması.	14
Şekil 2.8. Kavaklıdere Avcılar ve Atıcılar Derneği Anket Çalışması.	15
Şekil 2.9. Milas Avcılar, Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Derneği Anket Çalışması.	15
Şekil 2.10. Milas Avcılar, Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Derneği Anket Çalışması.	16
Şekil 3.1. Avcılık Etiği Boyutu.	26
Şekil 3.2. Avcılığın Özü Boyutu (AVOB).	27
Şekil 3.3. Sürdürülebilir Avlanma Stratejileri Boyutu (SASB).	28
Şekil 3.4. Avcılık Kültürü Boyutu (AVKB).	29
Şekil 3.5. Sürdürülebilir Avcılık Boyutu (SAVB).	30
Şekil 3.6. Sürdürülebilir Avcılığın Gereklilikleri Boyutu (SAGB).	31
Şekil 3.7. Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu (SAEB).	33
Şekil 3.8. Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB).	35
Şekil 3.9. Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB2) (Yeniden Değerlendirme).	36
Şekil 3.10. Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler Boyutu (SAOB).	37
Şekil 3.11. Sürdürülebilir Avcılık Modeli (SUR).	39

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge 2.1. Muğla ili avcı dernekleri ve anket uygulanan denek sayısı.....	9
Çizelge 2.2. Bölge Müdürlükleri Kuruluşları.....	10
Çizelge 2.3. 4. Bölge Müdürlüğü Avlak Sayıları.....	12
Çizelge 2.4. Ölçeğe ilişkin geçerlilik ve güvenilirlik testi sonuçları.....	17
Çizelge 2.5. Yapısal Eşitlik Modelinde (YEM) Model Uygunluğunu Gösteren Değerler (Bentler, 2006, Şimşek, 2007, Meydan ve Şeşen 2011, Kayacan ve Gültekin 2012).....	17
Çizelge 3.1. Katılımcıların mesleki özellikleri.....	20
Çizelge 3.2. Katılımcıların eğitim durumu özellikleri.....	21
Çizelge 3.3. Yaş grupları dağılımı.....	21
Çizelge 3.4. Sürdürülebilir avcılığı etkileyen faktörler.....	22
Çizelge 3.5. Avcılıkla ilgilenme süreleri.....	23
Çizelge 3.6. Av sezonu boyunca ava çıkılan günler.....	23
Çizelge 3.7. Avlanma amacı.....	24
Çizelge 3.8. Ailede başka avcı olma durumu.....	25
Çizelge 3.9. Tüfek sayısı.....	25
Çizelge 3.10. Avcılık Etiği Boyutu (AVEB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	26
Çizelge 3.11. Avcılığın Özü Boyutu (AVOB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	28
Çizelge 3.12. Avcılık Kültürü Boyutu (AVKB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	30
Çizelge 3.13. Sürdürülebilir Avcılık Boyutu (SAVB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	31
Çizelge 3.14. Sürdürülebilir Avcılığın Gerekliklikleri Boyutu (SAGB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	32
Çizelge 3.15. Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu (SAEB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	34
Çizelge 3.16. Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB2) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	36
Çizelge 3.17. Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler Boyutu (SAOB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	38
Çizelge 3.18. Sürdürülebilir Avcılık Modeli (SUR) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	40
Çizelge 3.19. Avcıların meslekleri ile algıları arasındaki ilişki.....	40
Çizelge 3.20. Avcıların eğitim düzeyleri ile algıları arasındaki ilişki.....	41
Çizelge 3.21. Avcıların yaş grupları ile algıları arasındaki ilişki.....	41

KISALTMALAR

ANOVA	Analysis of Variance (Varyans Analizi)
AVBİS	Av Yönetim Bilgi Sistemi
AVEB	Avcılık Etiği Boyutu
AVKB	Avcılık Kültürü Boyutu
AVOB	Avcılığın Özü Boyutu
DFA	Doğrulayıcı Faktör Analizi
DKMP	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
KAK	4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu
KAOB	Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu
SAEB	Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu
SAGB	Sürdürülebilir Avcılığın Gereklikleri Boyutu
SAOB	Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler Boyutu
SASB	Sürdürülebilir Avlanma Stratejileri Boyutu
SAVB	Sürdürülebilir Avcılık Boyutu
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistiksel Paket)
SUR	Sürdürülebilir Avcılık Modeli
TOM	Tarım ve Orman Bakanlığı
YEM	Yapısal Eşitlik Modellemesi

ÖZET

SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: MUĞLA İLİ ÖRNEĞİ

Uğurcan ÖZTOKAT

Düzce Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Yaşar Selman GÜLTEKİN

Ocak 2024, 58 sayfa

Av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğinin sağlanması, Türkiye'de farklı özelliklere sahip avcı profillerinin belirlenerek; avcılarının av ve yaban hayatının devamlılığına ilişkin algı ve tutumlarının analiz edilmesi ile mümkün olabilir. Bu tez çalışması ile, avcılarının av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğine ilişkin algı ve tutumlarını belirlemek amacıyla yapısal eşitlik modellemesi ile sürdürülebilir avcılık ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için avcılık belgesine sahip avcılar ile geliştirilen yapılandırılmış ve kapalı uçlu anket soruları ile veri elde edilerek çalışmanın yönteminde Doğrulayıcı Faktör Analizi ve Yapısal Eşitlik Modellemesi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda sürdürülebilir avcılığın temel bileşenleri belirlenmiştir. Buna göre; Avcılık Etiği, Avcılığın Özü, Sürdürülebilir Avlanma Stratejileri, Avcılık Kültürü, Sürdürülebilir Avcılığın Gerekliklikleri, Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu, Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi, Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler olmak üzere 8 ana faktör altında toplanmıştır. Ayrıca, çalışma kapsamında literatürde sürdürülebilir avcılık konusunda yapılan çalışmalar incelenerek ana faktörleri oluşturan ifadeler elde edilen bulgularla tartışılmıştır. Çalışma sonucunda geliştirilen ölçek ile karar vericilere ve uygulayıcılara politika önerileri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sürdürülebilir avcılık, Avcılar derneği, Ölçek geliştirme, Doğrulayıcı faktör analizi

ABSTRACT

DEVELOPMENT OF THE SUSTAINABLE HUNTING SCALE: A CASE STUDY OF MUĞLA PROVINCE

Uğurcan ÖZTOKAT

Düzce University

Graduate School, Department of Forest Engineering

Master Thesis

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Yaşar Selman GÜLTEKİN

January 2024, 58 pages

Ensuring the sustainability of hunting and wildlife can be possible by determining hunter profiles with different characteristics in Türkiye and analysing the perceptions and attitudes of hunters towards the sustainability of hunting and wildlife. In this thesis, it is aimed to develop a sustainable hunting scale with structural equation modelling in order to determine the perceptions and attitudes of hunters towards the sustainability of hunting and wildlife. In order to achieve this aim, data were obtained through structured and closed-ended questionnaires developed with hunters with hunting certificates, and Confirmatory Factor Analysis and Structural Equation Modelling were used in the method of the study. As a result of the study, the basic components of sustainable hunting were determined. Accordingly, Hunting Ethics, Essence of Hunting, Sustainable Hunting Strategies, Hunting Culture, Requirements of Sustainable Hunting, Economic Dimension of Sustainable Hunting, Effect of Poaching on Sustainable Hunting, Suggestions for the Development of Sustainable Hunting are grouped under 8 main factors. In addition, within the scope of the study, the studies on sustainable hunting in the literature were analysed and the statements forming the main factors were discussed with the findings obtained. As a result of the study, policy recommendations were presented to decision makers and practitioners with the scale developed.

Keywords: Sustainable hunting, Hunting association, Scale development, Confirmatory factor analysis

1. GİRİŞ

Dünyada doğal kaynakların aşırı ve bilinçsiz kullanımı sonucu ortaya çıkan çevresel sorunlar beraberinde yeni kavramların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Sürdürülebilirlik kavramı da bunlardan biridir. Sürdürülebilirlik kavramının kullanımı ormancılık disiplini açısından yeni değildir. İlk kez 1700’lü yılların başında Alman ormancı Hanns Carl Von Carlowitz tarafından “devamlılık prensibi” olarak karşımıza çıkan “sürdürülebilirlik” kavramı daha sonra Birleşmiş Milletler tarafından 2015 yılında “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları”nın gündeme alınması ile birlikte önemini arttırmaya devam etmektedir (Schmithiisen, 2013; Hák ve diğ. 2016).

Sürdürülebilirlik kavramının ilk defa ormancılıkta dikkatli bir şekilde ağaç kullanımına işaret eden devamlılık prensibi ile kullanılmasının ardından çok daha kapsayıcı bir tanıma evrilmiştir. Brundtland Raporu olarak da bilinen Ortak Geleceğimiz yayınında sürdürülebilirlik “bugünün gereksinim ve beklentilerini, gelecek nesillerin kendi gereksinim ve beklentilerini karşılayabilme olanaklarından ödün vermeksizin karşılayabilmek” şeklinde tanımlanmıştır (WCED, 1987). Sürdürülebilirlik kavramı sürdürülebilir kalkınma kavramı ile genişletilerek BM’nin belirlediği 17 ana kalkınma amacına ulaşılmasını benimsemiştir (Sachs ve diğ. 2019). Bu kalkınma amaçları içerisinde karasal yaşam (SKA-15) başta doğal kaynakların, ormanların ve ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasını amaçlamaktadır. Ekosistemin en önemli bileşenlerini ise flora ve fauna oluşturmaktadır. Birçok hayvan türü ile birlikte yaban hayatını da içinde barındıran fauna kavramı doğal yaşam alanlarında yayılış gösteren tüm canlı varlıklar olarak karşımıza çıkmaktadır (Usher, 1986).

Avcılık insanoğlunun temel ihtiyaçlarını karşılama çabası ile ortaya çıkan ve zaman içerisinde kendine özgü kuralları içinde barındıran bir faaliyettir (Cahoone, 2009). Avcılık kavramı en basit tanımı ile bir canlının farklı amaçlar için canlı ya da ölü olarak ele geçirilmesi amacıyla gerçekleştirilen faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (Dickson et al., 2009). İlk başlarda insanlar temel ihtiyaçları için avlanırken zaman içerisinde kullanılan aletlerin değişmesi ve avlanmanın ihtiyaçtan öte zevk ve spora dönüşmesi avcılığı günümüzde farklı bir boyuta taşımakla birlikte özünü değiştirmemiştir (Cook ve diğ., 2015).

Dünyada avcılık av turizmi, sportif amaçlar, olmak üzere farklı örnekler olarak karşımıza çıkmaktadır (Haberlein ve diğ., 2002; Güngör, 2008). Antik dönemlerde, avcılık kraliyet sınıfının ayrıcalıklı bir hobisi haline gelmiş ve avlanma alanları özenle korunmuştur. Orta çağ'da, avcılık genellikle soylu sınıfın ayrıcalıklı bir aktivitesi olarak kabul edilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, avcılık sadece padişahlar ve soylular arasında popüler bir hobi olmuş, bu da avlanmanın belirli kurallara tabi olduğu anlamına gelmeye başlamıştır (Güven ve Hergüner, 1999; Atar ve Alçiçek, 2009).

Tarihsel belgeler incelendiğinde 3. ve 4. yy. eski Türk yazıtlarında geyik resmi görüldüğü, yaban keçisi avcılığı yapıldığına dair resimlerin olduğu, ayı, pars, yaban domuzu, yabani koç gibi hayvanların doğa birbirleri ile mücadelesini ifade eden tasvirlerin bulunduğu, Gök Türklerde avlak ve avlanma izni kavramlarının bulunduğu, Orta Asya'daki Türk boylarının aile düzenini etkileyecek şekilde avcılığa önem verdiği, Selçuklu Sultanı Melikşah'ın 11. yy.da dünyada avcılık konusunda ilk bilimsel kitap olan Seydname-i Melikşahi adlı kitabı yazdırdığı bilinmektedir (Kayaöz, 2014).

Osmanlı İmparatorluğu döneminde av teşkilatlarının ve av ile ilgili görev yapanların sadece merkezde değil, tüm ülke sınırları içerisinde görev sahaları genişletilmiştir. Av hayvanlarının ve avlakların devlet eliyle görevliler tarafından denetimli bir şekilde korunması, aynı zamanda orman alanlarının ve doğal çevrenin de korunmasına katkı sağlamıştır. Devletin avcılık faaliyetlerine daha az önem verdiği dönemlerde ise, av sahaları bilinçsizce kullanılmış, ormanlar tahrip olmuş ve bazı av hayvanlarının nesli tükenmiştir. Osmanlı Devleti'nde Doğancı veya Doğancılar adı altında pek çok köy, çiftlik ve mahallenin bulunması ve çoğunun halen isim olarak varlığını sürdürmesi, Avcılık Teşkilatı'nın Osmanlı topraklarında ne kadar yaygın ve yerleşmiş olduğunun açık bir kanıtıdır. Osmanlı döneminde avcılık bir rekreasyonel faaliyet olmanın ötesinde, çağında çok yönlü fonksiyonel işlev görmüş, daha da ötesinde kurumsallaşmıştır (Türkmen ve Buyar, 2019).

I. Murat, Yıldırım Beyazıt, II. Murat, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman, III. Murat, I. Ahmet, II. Osman, IV. Murat, II. Ahmet, Abdülaziz ve IV. Mehmet (Avcı Mehmet) avcılığa ilgi gösteren padişahlar olmuştur. Osmanlı Döneminde kuşlarla ilgilenen Av Ağaları; Çakırcıbaşı, Şahincibaşı, Atmacacıbaşı Av Ağası olarak belirtilmiş, bunun dışında avcılık ve av köpekleri ile ilgilenen Sekbanlar, Samsoncular, Zağarcılar ve Turnacılar gibi adlar taşıyan zümrelerin varlığı bilinmektedir (Türkmen, 2013; Kayaöz, 2014; Türkmen ve Buyar, 2019).

Türkiye’de avcılık bir kültür ve gelenek olmanın ötesinde bir yaşam biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye, zengin doğal biyolojik çeşitliliği ve doğal yaşam alanlarıyla avcılığın tarih boyunca önemli bir parçası olmuştur. Av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için avcılarının eğitimi başta olmak üzere avcı davranışlarının ve profillerinin belirlenmesi büyük bir yere sahiptir. Bu açıdan bakıldığında avcılarının özelliklerinin belirlenmesi sürdürülebilir avcılık planlaması ve yönetimi bakımından da kritik bilgileri bünyesinde barındırmaktadır (Alvard, 1995; Ay ve diğ., 2005; Şafak, 2014; Büyükarıkan, 2018).

Türkiye’de avcılık, doğal dengenin korunması ve türlerin sürdürülebilirliği için Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) tarafından belirli kurallar çerçevesinde yapılmaktadır. Bu kurallar, av sezonları, avlanma yöntemleri, avın cinsiyetine ve yaşına göre belirlenmektedir. Ayrıca, koruma altına alınmış türlerin avlanması yasak olup bu türlerin korunması için özel önlemler alınmaktadır. Avcılıkla ilgili izinler, genellikle yerel av ve yaban hayatı yetkilileri tarafından verilmektedir. Avcılar, izin aldıkları alanlarda belirlenen kurallara göre av yapabilmekte ve avın miktarıyla ilgili belirli kotalara uymak zorundadırlar. Ayrıca, avcılarının çevre ve doğal yaşamı koruma sorumluluğu vardır ve doğal yaşam alanlarına zarar vermemek için dikkatli olmaları gerekmektedir (DKMP, 2023).

Türkiye’de avcı dernekleri, avcılarının bir araya gelerek ortak çıkarları için çalıştığı ve aynı zamanda avcılıkla ilgili bilgi, deneyim ve kaynakları paylaştığı önemli organizasyonlardır (Şafak, 2006a). Avcı olmak için dernek üyeliği zorunlu olmasa da Türkiye’de avcı derneklerine üye olan avcılar birçok fayda sağlamaktadırlar. Bunlardan en önemlisi avlanma için ödedikleri ücretin düşük olmasıdır (Ulusoy, 2019). Bununla birlikte avcı dernekleri, üyeleri arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik ederek üyelerinin avcılıkla ilgili yeni teknikler, ekipmanlar ve yasal düzenlemeler hakkında bilgi sahibi olmalarına katkı sağlamaktadır.

Avcılığın sürdürülebilirliği birçok faktöre bağlıdır. Yapılan çalışmalar sürdürülebilir avcılık için avcı özellikleri ile birlikte avcılık kültürünün, avlanma için gerekliliklerin, avcılığın sosyal, ekonomik ve çevresel boyutlarının iyi bilinmesi gerektiğine işaret etmektedir (Büyükarıkan, 2018; Şengül ve Çingiloğlu, 2022).

Sürdürülebilir av yönetimi, ekolojik hizmetlerin sunulması için eksiksiz bir çerçeve sağlamaktadır ve bu yönetim tarzı her düzeyde çok sayıda avantaj sunmaktadır.

Öncelikle, av popülasyonlarının düzenlenmesi, doğal dengeyi koruyarak bir ekosistemin genel sağlığının korunmasında çok önemli bir rol oynamaktadır; bu da çeşitli türler arasındaki ilişkileri teşvik eder ve biyolojik çeşitliliği arttırılmasına katkı sağlamaktadır (Kiziroğlu ve diğ. 2009; Beşkardeş, 2014).

Sürdürülebilir avcılık aynı zamanda ekonomik kalkınmaya da önemli bir katkı sağlamaktadır. Avcılık faaliyetleri yerel ekonomiler için gelir yaratmakta ve istihdam oluşturulmasını teşvik etmektedir. Aynı zamanda, avcılıktan elde edilen gelirin adil bir şekilde paylaştırılması toplumların direncini artırabilir ve sosyal sürdürülebilirliği teşvik edebilmektedir (Aydın, 1999; Beşkardeş, V., 2014).

Sürdürülebilir avcılık yönetimi, uzun vadeli denge ve sürdürülebilirlik elde etmek için çevresel, sosyal ve ekonomik hususları bütünleştirmekte, böylece doğal ortamların, biyolojik çeşitliliğin ve insan toplumlarının uyumlu bir şekilde bir arada var olması için bütünsel bir strateji oluşturmaktadır (Beşkardeş, 2014).

Franklin (2007)'ye göre; hayvanların öldürülmesi, modern toplumda avcılıkla ilgili önemli bir sorundur (Reis ve Higham, 2009). Ekofeminizm yaklaşımı ile avcılık ele alındığında, avcıların spor, tutku, zevk vb. olarak adlandırdıkları avlanma eylemi üzerinden doğayı, hayvanları ve sembolik olarak kadını sömürülebilir nesnelere dönüştürdükleri ifade edilmektedir (Zengin, 2021). Ulusoy (2015)'e göre ise; av turizmi ve avcılık yaban hayatını yok etmediği gibi aksine koruma-kullanma ilkesi doğrultusunda geliştirir. Günümüzde dünyada pek çok ülke av turizminden elde ettiği gelirlerle doğal hayatı korumayı ve geliştirmeyi başarabilmektedir.

1.1. ÇALIŞMANIN AMACI, KAPSAMI VE AVCILIĞIN TARİHSEL SÜRECİ

Bu tez çalışmasının amacı, Muğla ili örneğinde avcı dernekleri üye avcılarının algıları aracılığıyla sürdürülebilir avcılığın temel bileşenlerini belirlemek ve sürdürülebilir avcılık ölçeğini geliştirmektir. Aynı zamanda Muğla ilindeki avcılardan elde edilen demografik veriler ile avcılarının algıları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi de amaçlanmıştır.

Yurdumuzda av ve yaban hayvanlarının yaşam alanlarıyla beraber varlığını sürdürülebilir şekilde sağlaması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, kanunları, yönetmelikleri ile Paris, Ramsar, Bern, Washington (CITES), Barcelona ve Biyolojik Çeşitlilik gibi uluslararası sözleşmeler dâhilinde doğayı koruma, geliştirme ve sürdürülebilir kaynak

kullanımı ve yönetimi konularında yasal çerçeve oluşturmaktadır (Anonim, 2013).

Osmanlıda Avcılıkla ilgili ilk mevzuat olan Meccelei Ahkamı Adliye 1869-1877 yılları arasında yayımlanmıştır, 1876 Belediye Kanunu şubat ayı sonundan ağustos ayının on beşinci gününe kadar avlanmayı yasaklamıştır, 1882 Zabıta Berri ve Bahri (Kara ve Deniz Avcılık Zabıtası) kara ve deniz hayvanları avcılığına ilişkin bazı hükümler getirmiştir (Aydın, 1999).

Türkiye'de kara avcılığının 1937 yılında çıkarılan “3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu” ile resmi olarak avcılık ile ilgili ilk düzenlemenin yapıldığını söylemek mümkündür. Ardından çıkan kanun 2003 yılında kabul edilen “4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu” halen yürürlükte olan düzenleme olup eksik yönlerinin olduğu ifade edilen bir kanun olarak karşımıza çıkmaktadır (Resmî Gazete, 1994; Resmî Gazete, 2003; Resmî Gazete, 2004a, Resmî Gazete, 2004b, Güneş, 2009).

1956'da çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanunu, 1983'de çıkarılan 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve 2003 yılında çıkarılan 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ormanların, yaban hayatı kaynaklarının ve biyoçeşitliliğin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi yetkisini Tarım ve Orman Bakanlığına vermiştir (Anonim, 2013).

Bunlarla beraber 1983 yılında çıkarılan 2872 sayılı Çevre Kanunu, 2005 yılında çıkarılan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği de su kuşlarının ve habitatlarının korunması ve yönetimi açısından önem arz etmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuata ek olarak “*Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik (18.05.2004 tarih ve 25466 sayılı Resmi gazete) Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas ve Usulleri Yönetmeliği (16.05.2004 tarih ve 25464 sayılı Resmi Gazete) Avcı Eğitimi ve Avcılık Belgesi Verilmesi Esas ve Usulleri Yönetmeliği (31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete) ve Av Turizminin Düzenlenmesi Esas ve Usulleri Yönetmeliği (08.01.2005 tarih ve 25694 sayılı Resmi gazete), Av ve Yaban Hayvanları İle Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması Üretimi ve Ticaretinin Nasıl Yapılacağına Dair Yönetmelik (16.06.2005 tarih ve 25847 sayılı Resmi Gazete), Yaban Hayvanları İle Yaşama Alanlarının Korunması, Yaban Hayvanlarının Zararlıları İle Mücadele Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik (24.10.2005 tarih 25976 sayılı Resmi Gazete), Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik (08.11.2004 tarih ve 25637 sayılı Resmi Gazete), Av Koruma Görevlilerinin Kılık Kıyafetine Dair Yönetmelik*

(06.08.2004 tarih ve 25545 sayılı Resmi Gazete), *Fahri Av Müfettişlerinin Seçimi, Görevleri ile Çalışma Esas ve Usulleri Yönetmeliği* (03.07.2004 tarih ve 25511 sayılı Resmi Gazete), *Av ve Yaban Hayvanı Üretme Yeri ve İstasyonları İle Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelikler* (30.11.2004 tarih ve 25656 sayılı Resmi Gazete) hazırlanmıştır (Yalınkılıç ve diğ. 2009.).

Basit bir tanımla avcılık, bir canlının değişik amaçlarla diğer canlıyı, ölü veya diri olarak ele geçirmek için yürüttüğü bir eylem olarak nitelendirilmektedir (Kayaöz, 2014).

Bir diğer ifade ile avcılık, “*yaban hayatı açısından evcil olmayan hayvan türlerinin popülasyonunu dengede tutmak, onlarla beslenmek veya onların zararlarını önlemek amacıyla canlı ya da ölü olarak ele geçirilmesini amaçlayan bir faaliyettir*” (Büyükarıkan, 2018).

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu (KAK) avlanmayı “*Avlanma: Bu Kanun kapsamında avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi,*” ifade eder olarak tanımlamıştır (Resmî Gazete, 2003). KAK yasadışı avlanmayı ise “*Yasa dışı avlanma: Bu Kanun kapsamında korunan veya avına izin verilen yaban hayvanı türlerini; izin verilen yerler, belirlenen zamanlar, miktarlar dışında ve/veya zehirleyerek, tuzak ve kapan kurarak veya men edilen diğer usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi,*” ifade eder şeklinde tanımlamıştır (Resmî Gazete, 2003).

Kara Avcılığı Kanununda avcılığın sürdürülebilirliği ise Av ve Yaban Hayatın Yönetimi tanımında yerini bulur; “*Av ve yaban hayatı yönetimi: Av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğinin sağlanması hedefinden hareketle; av ve yaban hayvanları ile yaşama alanlarında gerekli araştırma, etüd ve envanter çalışmalarının yapılması, koruma ve geliştirme faaliyetlerinin belirlenmesi, faydalanmanın düzenlenmesi de dahil; yönetim plânlarının yapılması, uygulanması, denetlenmesi, izlenmesi değerlendirilmesini, ... ifade eder*” (Resmî Gazete, 2003)

Geçmişten günümüze avcılık çeşitli amaçlarla hep var olmuştur. İnsanlığın tarihiyle eşzamanlı kabul edilen avcılık tarihi başlangıçta beslenme, korunma gibi temel hayatta kalma amaçlarıyla gerçekleştirilirken günümüzde daha çok bir spor, rekreatif bir faaliyet biçimini almıştır (Yalınkılıç ve diğ. 2009; Kayaöz, 2014; Beşkardeş, 2014).

Avcılığın sürdürülebilmesi avın, yani av hayvanlarının varlığının (dolayısıyla yaşam

alanlarının da) sürdürülebilmesine bağlıdır. Başka bir ifade ile avcılık planlı bir hasat biçiminde ya da koruma kullanma dengesi çerçevesinde düzenleyici bir şekilde yapılmadıkça kaynaklar azalma hatta yok olma tehlikesiyle karşılaşabilir.

Ülkemizde Tarım ve Orman Bakanlığı (TOM), Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP); 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve ilgili Yönetmelikler, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve ilgili Yönetmelikler, Sulak Alanların Koruması Yönetmeliği ve diğer alt mevzuatın uygulayıcısıdır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü yerleşik mevzuat çerçevesinde taşra teşkilatı eliyle sürdürülebilir avcılığı gerçekleştirmek için bazı kısıtlatmalar ve tedbirler almış, avcının uyması gereken kuralları ve avcılığın kurallarını belirlemiş, avlanmayı kotalı, mücadele amaçlı ya da av turizmi kapsamında olmak üzere farklı biçimlerde uygulamaktadır.

Kotalı avcılık; avcılık belgesi sahibi olup, avlanma dönemi için vize yaptıran ve avlanma izin kartı (avlanma pulu) satın alan avcıların Tarım ve Orman Bakanlığınca tesis ve ilan edilen Genel Avlak ve Devlet Avlaklarında, izin verilen avlanma esas ve usulleri dâhilinde, avlanma süreleri içinde, avına izin verilen türlerden Av Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) vasıtasıyla avlanma kotası alınarak gerçekleştirilmektedir.

2. MATERİYAL VE YÖNTEM

2.1. MATERİYAL

Muğla ili ve çevresi, geniş bir avcı nüfusuna ve çok sayıda avcı derneğine sahip olması sebebiyle bilimsel bir araştırma alanı olarak seçilmiştir. Ayrıca, yıllık bazda Türkiye genelinde satılan avlanma pulları miktarının üzerinde olan Muğla ili (Şekil 2.1.) (AVBİS, 2021a), tez çalışmasının evrenini oluşturmaktadır (Şekil 2.2.). Çalışmanın ana materyalini ise Muğla ili sınırları içerisinde faaliyet gösteren avcılık derneklerine aktif üye olan avcılar oluşturmaktadır. Muğla ilinde aktif olarak faaliyet gösteren toplam 24 avcı derneği ve 5093 avcı derneği üyesi bulunmaktadır (Çizelge 2.1.) (AVBİS, 2021b), bunlardan 487 avcıya anket uygulanmıştır.

İl Adı	Dernek Ülke Adet	Dernek Toplam Para	Bayii Ülke Adet	Bayii Toplam Para	Şube Ülke Adet	Şube Toplam Para	Toplam Pul Sayısı	Toplam Pul Geliri
İSTANBUL	7.508	1.268.852,00	0	0,00	1.987	436.650,00	9.495	1.705.502,00
1 ANTALYA	6.920	1.169.480,00	0	0,00	90	18.860,00	7.010	1.188.340,00
2 ANKARA	5.787	978.003,00	0	0,00	1.015	211.560,00	6.802	1.189.563,00
3 BURSA	5.569	941.161,00	371	70.119,00	603	127.100,00	6.543	1.138.380,00
4 İZMİR	4.223	713.687,00	0	0,00	1.586	331.690,00	5.809	1.045.377,00
5 KONYA	5.210	880.490,00	184	34.776,00	343	70.725,00	5.737	985.991,00
6 MANİSA	4.627	781.963,00	0	0,00	411	84.255,00	5.038	866.218,00
7 DENİZLİ	3.975	671.775,00	0	0,00	127	26.035,00	4.102	697.810,00
8 TEKİRDAĞ	3.824	646.256,00	0	0,00	82	17.425,00	3.906	663.681,00
9 KOCAELİ	3.502	591.838,00	0	0,00	351	72.980,00	3.853	664.818,00
10 BALIKESİR	2.308	390.052,00	0	0,00	1.351	277.980,00	3.659	668.032,00
11 AYDIN	3.121	527.449,00	0	0,00	516	106.190,00	3.637	633.639,00
12 MERSİN	3.233	546.377,00	0	0,00	386	79.130,00	3.619	625.507,00
13 ADANA	3.449	582.881,00	0	0,00	106	22.140,00	3.555	605.021,00
14 EDİRNE	2.976	502.944,00	0	0,00	578	118.695,00	3.554	621.639,00
15 ÇANAKKALE	3.196	540.124,00	0	0,00	254	52.890,00	3.450	593.014,00
16 SAKARYA	3.420	577.980,00	0	0,00	5	1.025,00	3.425	579.005,00
17 MUĞLA	2.835	479.115,00	0	0,00	403	82.820,00	3.238	561.935,00
18 UŞAK	2.872	485.368,00	0	0,00	138	28.290,00	3.010	513.658,00
Genel Toplam	132.759	22.436.271,00 TL	1.601	302.589,00 TL	18.022	3.759.700,00 TL	152.382	26.498.560,00 TL

Şekil 2.1. 2021 Yılı Ülke Geneli Avlanma Pulu Satış Adetleri ve Elde Edilen Pul Satış Gelirleri.

Ege Bölgesinde yer alan Muğla ili 13 ilçeden oluşmakta (Şekil 2.2.) ve 2021 yılı toplam nüfusu 1.021.141 kişi olarak tespit edilmiştir (TUİK, 2023).

Şekil 2.2. Araştırma evreni (Anonim, 2023).

Çizelge 2.1. Muğla ili avcı dernekleri ve anket uygulanan denek sayısı.

Sıra	Dernek Adı	Üye Sayısı	Anket
1	BAYIR AVCILIK VE ATICILIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	77	20
2	BODRUM AVCILAR VE ATICILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	501	37
3	BODRUM TURGUTREİS AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	32	3
4	BODRUM YARIMADASI YALIKAVAK SPOR TİF VE AMATÖR BALIK AVCILARI DERNEĞİ	0	0
5	DALAMAN KARA AV HAYVANLARI VE AVCILARI DERNEĞİ	255	21
6	DATÇA AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	65	15
7	FETHİYE AVCILAR VE ATICILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	756	81
8	GÜNDOĞAN AVCILAR ATICILAR VE AMATÖR BALIKÇILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	13	2
9	KARAOVA AVCILIK VE AMATÖR BALIKÇILIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	0	0
10	KAVAKLIDERE AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	21	5
11	KIZILYAKA AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	0	0
12	KÖYCEĞİZ AVCILIK VE ATICILIK KULÜBÜ DERNEĞİ	151	4
13	MARMARİS ATICILIK İHTİSAS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	0	0
14	MARMARİS AVCILAR ATICILAR VE AMATÖR BALIKÇILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	425	42
15	MARMARİS MERKEZ ATICILIK AVCILIK VE AMATÖR BALIKÇILIK SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	21	2
16	MUĞLA AVCILAR VE ATICILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	260	27
17	MUĞLA MERKEZ AVCILAR VE ATICILAR İHTİSAS SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	353	59
18	MİLAS AVCILAR, ATICILAR VE AMATÖR BALIKÇILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	883	79
19	ORTACA AVCILAR ATICILAR VE AMATÖR BALIKÇILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	708	19
20	SEYDİKEMER AVCILAR VE ATICILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	150	17
21	ULA AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	114	12
22	ULA KARABÖRTLEN AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ	55	6
23	YATAĞAN AVCILAR ATICILAR VE AMATÖR BALIKÇILAR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ	150	22
24	YATAĞAN AVCILAR VE BALIKÇILAR DERNEĞİ	103	14
	Toplam	5093	487

2.1.1. Çalışma Alanının Tarım ve Orman Bakanlığı Uhdesindeki Hiyerarşik Yapısı

10 Temmuz 2018 Tarihli ve 30474 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Tarım ve Orman Bakanlığı'nda Ana Hizmet Birimi olarak Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 15 Bölge Müdürlüğü altında taşra teşkilatı ile hizmet vermektedir (Resmî Gazete, 2018) (Şekil 2.3.) (Çizelge 2.2).

Şekil 2.3. Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlükleri Haritası.

Çizelge 2.2. Bölge Müdürlükleri Kuruluşları.

BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ	KURULUŞ MERKEZLERİ	KAPSADIĞI İLLER
1.Bölge Müdürlüğü	İstanbul	İstanbul, Kocaeli, Tekirdağ, Sakarya, Edirne, Kırklareli
2.Bölge Müdürlüğü	Bursa	Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Bilecik, Yalova
3.Bölge Müdürlüğü	Şanlıurfa	Şanlıurfa, Gaziantep, Mardin, Adıyaman, Kilis, Şırnak
4. Bölge Müdürlüğü	Manisa	Manisa, İzmir, Aydın, Muğla
5. Bölge Müdürlüğü	Afyonkarahisar	Afyonkarahisar, Eskişehir, Denizli, Kütahya, Uşak
6. Bölge Müdürlüğü	Burdur	Burdur, Antalya, Isparta
7. Bölge Müdürlüğü	Adana	Adana, Mersin, Kayseri, Hatay, Niğde, Osmaniye
8. Bölge Müdürlüğü	Konya	Konya, Karaman, Aksaray, Nevşehir
9. Bölge Müdürlüğü	Ankara	Ankara, Kırıkkale, Bolu, Düzce, Çankırı, Kırşehir, Yozgat
10. Bölge Müdürlüğü	Sinop	Sinop, Karabük, Kastamonu, Bartın, Zonguldak
11. Bölge Müdürlüğü	Samsun	Samsun, Ordu, Amasya, Çorum, Tokat
12. Bölge Müdürlüğü	Rize	Rize, Trabzon, Giresun, Gümüşhane, Artvin
13. Bölge Müdürlüğü	Erzurum	Erzurum, Erzincan, Bayburt, Kars, Ardahan, Bingöl, Ağrı, Iğdır
14. Bölge Müdürlüğü	Van	Van, Bitlis, Siirt, Muş, Hakkâri
15. Bölge Müdürlüğü	Malatya	Malatya, Elâzığ, Diyarbakır, Sivas, Kahramanmaraş, Tunceli, Batman

Çalışma alanı 15 Bölge Müdürlüğü içerisinde 4. Bölge Müdürlüğü'ne bağlı olup; 4. Bölge Müdürlüğü sorumluluk sahası Manisa (Bölge Müdürlüğü Merkezi), İzmir, Aydın ve Muğla illerini kapsamaktadır (Şekil 2.4.).

Şekil 2.4. Bölge Müdürlüğü sorumluluk sahası (Anonim, 2023).

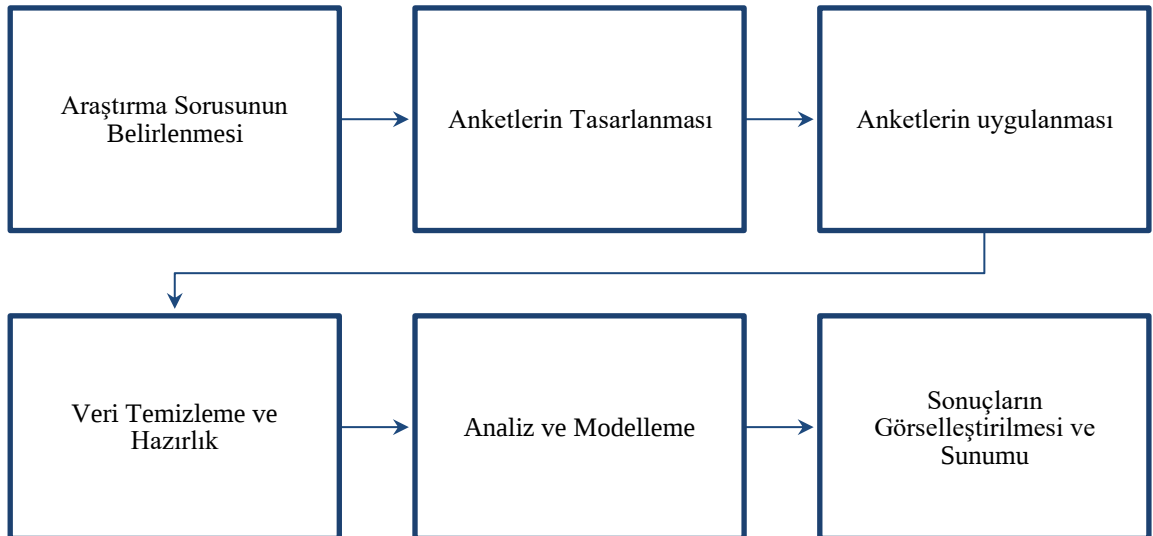
4. Bölge Müdürlüğü sorumluluk sahasındaki 4 ilde 116'sı Devlet Avlağı ve 6'sı Genel Avlak Olmak üzere toplam 122 adet avlak bulunmakta; Muğla ilinde ise 32 Devlet Avlağı ve 4 Genel Avlak olmak üzere toplam 36 avlak bulunmaktadır. Avlak sayıları açısından yapılan değerlendirmede 4. Bölge Müdürlüğü içinde diğer illerle kıyaslandığında Muğla ili en çok avlak sayısına sahip il konumundadır (Çizelge 2.3.) (AVBİS, 2021).

Çizelge 2.3. 4. Bölge Müdürlüğü Avlak Sayıları.

İl	Devlet Avlağı	Genel Avlak
Manisa	30	1
İzmir	34	0
Aydın	20	1
Muğla	32	4
TOPLAM	116	6

2.2. YÖNTEM

Tez çalışmasının yöntemi; hipotezlerin oluşturulması, anket formunun tasarlanması ve deneklere uygulanması, verilerin eldesinden sonra temizlenerek analize hazırlanması, analiz edilip modellenmesi ve sonuçların sunumu aşamalarından oluşmaktadır (Şekil 2.5.).

Şekil 2.5.Araştırmanın iş akış şeması.

Tez çalışmasının ana araştırma sorusu Sürdürülebilir Avcılık Ölçeği geliştirilebilir mi? olarak belirlenmiştir.

Tez çalışmasına ait hipotezler aşağıdaki gibi oluşturulmuştur:

H1: Avcıların mesleği ile algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

H2: Avcıların yaş gruplarına göre avlanma algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

H3: Avcıların eğitim durumları ile algıları arasında anlamlı farklılık vardır.

Anketler tasarlanırken literatürde yer alan veriler incelenerek sürdürülebilir avcılık kriterleri ve avcılarının özelliklerine göre bir ölçme aracı oluşturulmuştur (Alvard, 1995; Geray ve Akesen, 2001; Ay ve diğ., 2005; Bora, 2009; Dickson et al., 2009; DKMP, 2014; Büyükarıkan, 2018). Ölçme aracı olarak oluşturulan anket formunda öncelikli olarak avcılarının özelliklerini ve profilini belirlemeye yönelik soruların sınıflandırılması yapılmış, ardından sürdürülebilir avcılık bileşenlerinin belirlenmesi amacıyla 5’li likert ölçeğinde sorular belirlenmiştir. Geliştirilen ölçeklerden uyarlamalar yapıldığı için çok aşamalı yaklaşım benimsenmiştir. İlk olarak ölçek sorularını oluşturmak amacıyla literatür taraması yapılarak soru havuzu oluşturulmuştur. Ay ve diğ. (2005), Büyükarıkan (2018) çalışmalarındaki sorular sürdürülebilir avcılık ölçeği için kullanılabileceği değerlendirilen ifadeler soru havuzuna eklenerek anket formuna son şekli verilmiştir (Ek 1).

Araştırmanın devamında, ölçeğin daha geniş bir kapsama sahip olabilmesi amacıyla örneklem büyüklüğünün artırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, literatürde önerilen yöntemlere uygun olarak, soru sayısının 10 katı kadar denek üzerinde anket uygulanması sağlanmıştır (Bentler, 2006; Field, 2009; Kline, 2011). Bu nedenle, Muğla ilinde toplam 436 avcıya ait veriler, önceden oluşturulan anket formları aracılığıyla toplanmıştır. Anket uygulamalarında, yeterli sayıda katılımcının gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılması, ölçeğin uyarlama sürecinde önemli bir kriter olarak belirtildiğinden (Field, 2009) Muğla ilindeki avcı dernekleri ve üyeleriyle yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak anket formlarının doldurularak gerekli katılımcı sayısına ulaşılmıştır.

Şekil 2.6. Fethiye Avcılar ve Atıcılar Derneği Anket Çalışması.

Şekil 2.7. Kavaklıdere Avcılar ve Atıcılar Derneği Anket Çalışması.

Şekil 2.8. Kavaklıdere Avcılar ve Atıcılar Derneği Anket Çalışması.

Şekil 2.9. Milas Avcılar, Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Derneği Anket Çalışması.

Şekil 2.10. Milas Avcılar, Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Derneği Anket Çalışması.

Veri temizleme aşamasında Muğla il genelindeki avcı derneklerine üye 487 deneğe anket uygulanmış olup; inceleme ve değerlendirme neticesinde uygun olmayan 51 anket verileri işleme alınmayarak 436 anket verisi kullanılmıştır.

436 anket verisine Cronbach's Alpha değerlendirme yöntemi uygulanmıştır. Cronbach alfa katsayısı, bir ölçüm aracındaki maddelerin tutarlılığını değerlendiren bir yöntemdir. Yüksek Cronbach alfa katsayısı, ölçekteki maddelerin birbirleriyle uyumlu bir şekilde, aynı özelliği güvenilir bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Bu katsayı, ölçüm aracının içsel tutarlılığını değerlendirerek, maddeler arasındaki homojen yapının güçlü olduğunu ifade eder ve aşağıdaki şekilde ifade edilir (Yıldız ve Uzunsakal, 2018).

$0 < R^2 < 0.40$ ise güvenilir değil

$0.40 < R^2 < 0.60$ ise düşük güvenilirlikte

$0.60 < R^2 < 0.80$ ise oldukça güvenilir

$0.80 < R^2 < 1.00$ ise yüksek güvenilirlikte

Verilerin geçerlilik ve güvenilirlik testi sonuçları Çizelge 2.4.'te verilmiştir. Buna göre; ölçeğin güvenilirliği oldukça yüksek güvenilirlikte olduğu görülmüştür.

Çizelge 2.4. Ölçeğe ilişkin geçerlilik ve güvenilirlik testi sonuçları.

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.937
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	27740.383
	df	1830
	Anlamlılık	.000

Tez çalışması kapsamında doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yaklaşımı ile YEM kullanılmıştır. YEM'de, modelin uygunluğunun değerlendirilmesinde, birbirinden farklı birçok ölçüt kullanılmaktadır. Bu ölçütlere uyum iyiliği indeksleri (Goodness of fit index) denilmektedir. Bilimsel çalışmalarda modellerin uygunluğunun değerlendirilmesinde en çok kullanılan uyum iyiliği indeksleri, Çizelge 2'de verilmiştir (Hox ve Bechger, 1998, Hu ve Bentler 1998, Jöreskog ve Sörbom 2001, Bentler, 2006).

Çizelge 2.5. Yapısal Eşitlik Modelinde (YEM) Model Uygunluğunu Gösteren Değerler (Bentler, 2006, Şimşek, 2007, Meydan ve Şeşen 2011, Kayacan ve Gültekin 2012).

Uyum Ölçüsü	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum
Genel Model Uyumu		
χ^2 uyum testi	$0 \leq \chi^2 \leq 2sd$	$2sd \leq \chi^2 \leq 3sd$
(χ^2/sd)	$0 \leq \chi^2/sd \leq 3$	$3 \leq \chi^2/sd \leq 4-5$
Karşılaştırmalı Uyum İndeksleri		
NFI	$\geq 0,95$	0,94-0,90
NNFI	$\geq 0,95$	0,94-0,90
IFI	$\geq 0,95$	0,94-0,90
CFI	$\geq 0,97$	$\geq 0,95$
RMSEA	$\leq 0,05$	0,06-0,08
Mutlak Uyum İndeksleri		
GFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85
AGFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85

Çizelge 2.6 (devamı). Yapısal Eşitlik Modelinde (YEM) Model Uygunluğunu Gösteren Değerler (Bentler, 2006, Şimşek, 2007, Meydan ve Şeşen 2011, Kayacan ve Gültekin 2012).

Koruyucu Uyum İndeksleri		
PNFI	$\geq 0,95$	-
PGFI	$\geq 0,95$	-
Artık Temelli Uyum İndeksleri		
SRMR	$\leq 0,05$	0,06-0,08
Model Karşılaştırma Uyum İndeksleri		
AIC	Karşılaştırılan modelden daha küçük olan değer	
CAIC	Karşılaştırılan modelden daha küçük olan değer	
ECVI	Karşılaştırılan modelden daha küçük olan değer	

Çalışmanın evreni olarak belirlenen araştırma alanındaki popülasyona dayalı olarak örneklem büyüklüğü tespit edilmiştir. Anketin uygulandığı örneklem büyüklüğü, Lemeshow, Hosmer, Klar ve Lwanga'nın önerdiği formül doğrultusunda belirlenmiş olup, %95 güven düzeyi ve %5 hata payına göre 384 kişi olarak saptanmıştır (Altunışık ve diğ. 2017). Ancak, çalışmanın temsil ediciliğini artırmak amacıyla anket, 436 kişiye uygulanmıştır. Katılım, gönüllülük esasına dayanmış olup, tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 18 yaş ve üzeri avcı derneklerine üye bireylerden oluşmuş ve anket, yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Anket sonuçları, lisanslı bir program kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS (2022) tarafından sağlanan yazılım aracılığıyla veri seti oluşturulmuştur. Veri setinin analizi, çok değişkenli normal dağılıma ($p < 0.001$) ve yüksek güvenilirliğe (Kalaycı, 2008) (Cronbach's Alpha katsayısı: 0.94) sahip olduğunu göstererek doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına dayanarak, Sürdürülebilirlik Avcılık Ölçeği geliştirilmiştir.

Tez çalışması kapsamında tanımlayıcı istatistiksel analizlerle birlikte çalışmanın hipotezlerini test etmek amacıyla t-testi, ki-kare ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler çizelgeler şeklinde verilmiştir.

436 katılımcının içinde serbest meslek sahipleri %26.1 oranı ile en yüksek ve çalışmayanlar ise %3 oranı ile en düşük orana sahip meslek grupları olarak öne çıkmıştır. Emekli, kamu çalışanı ve işçiler sırasıyla %19.0, %15.1 ve %15.1 oranında dağılım sağlamış olup; serbest meslek sahipleri ile birlikte katılımcıların %75'ni oluşturduğu belirlenmiştir. Bu açıdan bakıldığında avcılığın yüksek oranda ekonomik gelir gereksinimine ihtiyaç duyulan bir faaliyet olduğu ortaya çıkmıştır (Çizelge 3.1.).

Ay ve diğerlerinin (2005) 431 katılımcı ile ege bölgesinde avlanma izin kartı olan avcılarının profilinin belirlenmesi üzerine yaptığı çalışmada serbest meslek sahipleri oranı %13.08 olarak, serbest meslek sahipleri esnaf ve sanayi ile birlikte değerlendirildiğinde %35.98 olarak, emeklilerin oranı %23.36, kamu çalışanlarının oranı %6.78 ve işçilerin oranı %10.05 olarak belirlenmiştir.

Fidan ve diğerlerinin (2007) 345 katılımcı ile doğu ve güneydoğu bölgesi kara avcılarının profilinin saptanması üzerine yaptığı çalışmada serbest meslek sahipleri oranı %20.60 olarak, emeklilerin oranı %15.30, kamu çalışanlarının oranı %15.60 ve işçilerin oranı %11.30 olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmalarla güncel bulguları karşılaştırdığımızda ege bölgesini kapsayan çalışmadaki ankette soru seçeneklerinden kaynaklı olarak serbest meslek sahipleri hakkında sağlıklı bir değerlendirme yapılamamıştır. Ancak emeklilerde azalış olduğunu, buna karşılık işçiler ve kamu çalışanlarında artış olduğu ortaya çıkmıştır. Doğu ve güneydoğu bölgesinde yapılan çalışma kıyaslandığında ise serbest meslek sahipleri, emekliler ve işçilerin daha düşük oranda olduğu, buna karşılık kamu çalışanlarının oranının arttığı görülmüştür.

Çizelge 3.1. Katılımcıların mesleki özellikleri.

Meslek	Sıklık	Yüzde
Kamu	66	15.1
Serbest meslek	114	26.1
Çiftçi	59	13.5
Emekli	83	19.0
İşçi	66	15.1
Çalışmıyor	13	3.0
Diğer	35	8.0
Toplam	436	100.0

436 katılımcının eğitim durumu incelendiğinde ise hepsinin en az okur-yazar olduğunu görülmüştür. Sadece okur-yazar olanların oranı %2.3 olarak katılımcılar içinde en az oran olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların %31.7'si lise mezunu olup; bu oranın eğitim düzeyi açısından en çok oran olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların üniversite ve üzeri mezun olanları oranı %23.20 olmuştur. En az bir okul bitirenlerin toplam oranı ise %97.7 olarak karşımıza çıkmıştır (Çizelge 3.2.). Bu oran avcılarının verilen eğitimi alabilme ve içselleştirebilme kapasiteleri açısından önemli bir gösterge olmuştur.

Ay ve diğerlerinin (2005) 431 katılımcı ile ege bölgesinde avlanma izin kartı olan avcılarının profilinin belirlenmesi üzerine yaptığı çalışmada ilkokul mezunları oranı %40.94, orta okul mezunlarının oranı %22.35, lise mezunlarının oranı %20.00, üniversite ve üzeri mezunlarının oranı %16.24 olarak belirlenmiştir. Ayrıca okur-yazar olmayanlar %0.47 oranındadır.

Fidan ve diğerlerinin (2007) 345 katılımcı ile doğu ve güneydoğu bölgesi kara avcılarının profilinin saptanması üzerine yaptığı çalışmada ilkokul mezunları oranı %44.30, orta okul mezunlarının oranı %12.30, lise mezunlarının oranı %26.80, üniversite ve üzeri mezunlarının oranı %6.04 olarak belirlenmiştir. Ayrıca okur-yazar olmayanlar %4.10 oranındadır.

Bu çalışmanın yapıldığı dönemde katılımcıların tamamı oku-yazardır ve diğer iki çalışma verileri ile karşılaştırıldığında ilkokul mezunu olanların oranının yaklaşık yarı yarıya azaldığı buna karşılık üniversite ve üzeri mezunlarının oranının arttığı anlaşılmıştır.

Çizelge 3.2. Katılımcıların eğitim durumu özellikleri.

Eğitim durumu	Sıklık	Yüzde
Okuryazar	10	2.3
İlkokul	96	22.0
Ortaokul	91	20.9
Lise	138	31.7
Üniversite ve Üstü	101	23.2
Toplam	436	100.0

Anket uygulanan 436 katılımcının 35-44 yaş aralığında olanları %28.7, 45-44 yaş aralığında olanları %29.8 ve 55-64 yaş aralığında olanları %23.4 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 35-64 yaş aralığındaki katılımcılar toplam katılımcılara oranı %81.9 olarak ortaya çıkmıştır. Başka bir ifade ile katılımcılarının %81.9'unun orta yaş ve üzeri olduğu söylenmiştir. 18-34 yaş aralığındaki genç avcılarının oranı ise ancak %11 olarak ifade bulunmuştur (Çizelge 3.3.).

Ay ve diğerlerinin (2005) 431 katılımcı ile ege bölgesinde avlanma izin kartı olan avcılarının profilinin belirlenmesi üzerine yaptığı çalışmada 18-34 yaş aralığındaki genç avcılarının oranı %22.50 olarak, 35-59 yaş aralığındaki avcılarının oranı ise %67.98 olarak belirlenmiştir.

Fidan ve diğerlerinin (2007) 345 katılımcı ile doğu ve Güneydoğu bölgesi kara avcılarının profilinin saptanması üzerine yaptığı çalışmada 18-34 yaş aralığındaki genç avcılarının oranı %20.60 olarak, 35-59 yaş aralığındaki avcılarının oranı ise %75.70 olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmalarla güncel bulguları karşılaştırdığımızda geçen sürede avcılığa başlama yaşının ilerlediği ve 35-64 yaş aralığındaki avcılarının artış sağladığı ortaya çıkmıştır.

Çizelge 3.3. Yaş grupları dağılımı.

Yaş grubu	Sıklık	Yüzde
18-24	4	0.9
25-34	44	10.1
35-44	125	28.7
45-54	130	29.8
55-64	102	23.4
65 ve üzeri	31	7.1
Toplam	436	100.0

Katılımcıların sürdürülebilir avcılığı etkileyen faktörlere ilişkin sorulan soruya ağırlıklı olarak insan faktörünün etkili olduğu belirtilmektedir. Çevresel koşullar ve kaçak avcılık faktörleri de dikkate değer diğer faktörler olarak belirtilmiştir (Çizelge 3.3.).

Şafak (2006a) Ege Bölgesinde Av ve Yaban Hayatı Yönetimindeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri başlıklı çalışmada; yaban hayvanlarının yaşam ortamlarına yönelik insan baskısı faktörlerine değinmiştir. Av ve yaban hayvanlarının yaşam alanları olan orman, mera ve ziraat alanlarının ikincil konut, turizm ve sanayi yatırımları nedeniyle tehdit altında olduğunu ve bunlara ilave olarak yeni yol taleplerinin habitat parçalanmasına sebep olduğu, toprak ve su rejimindeki değişimlerin olumsuz etkileri ile nüfus artışının da bu alanlardaki tahribi arttığını ifade etmiştir.

İnsan faktörü ile dış koşulların değişimine bağlı çevresel faktörlerin bugün de sürdürülebilir avcılığa olumsuz etki ettiği anlaşılmaktadır. Kaçak avlanma ise etkisi diğer faktörler kadar ağırlıklı olmasa da hala üzerinde durulması gereken bir sorun olarak karşımıza çıkmıştır.

Çizelge 3.4. Sürdürülebilir avcılığı etkileyen faktörler.

Faktörler	Sıklık	Yüzde
İnsan	218	50.0
Çevre	70	16.1
İklim	19	4.4
Tür çeşitliliği	3	0.7
Türler arası rekabet	2	0.5
Sanayileşme	20	4.6
Kentleşme	11	2.5
Kaçak avcılık	86	19.7
Eğitim	7	1.6
Toplam	436	100.0

Katılımcıların avcılıkla ilgilenme sürelerine ilişkin yöneltile soruya verdikleri cevap doğrultusunda çoğunun 10 yıl üzeri avcılıkla ilgilendiği anlaşılmıştır. Yine katılımcıların beşte birinden fazlası 20-30 yıl arası avcılıkla ilgilendiği ancak 10 yıldan az süre boyunca avcılıkla ilgilenenlerin de aynı oranda olduğu belirtilmiştir (Çizelge 3.5.).

Ay ve diğerleri (2005) tarafından ege bölgesinde yapılan çalışmada 0-10 yıl arası avcılıkla

ilgilenenlerin oranı %21.20 olarak, 11-30 yıl arası avcılıkla ilgilenenlerin oranı %54.99 olarak ve 30 yıldan fazla avcılıkla ilgilenenlerin oranı ise %24.59 olarak belirlenmiştir.

İki çalışma verileri kapsamında yapılan karşılaştırmada oranların birbirine yakın olduğu görülmüştür. Bu durum ege bölgesi avcılarının avcılık faaliyetine bağlı olduğu, avcılığı sürekli bir faaliyet olarak gerçekleştirdiklerini göstermesi açısından önemlidir.

Çizelge 3.5. Avcılıkla ilgilenme süreleri.

Avcılık süresi (yıl)	Sıklık	Yüzde
1-5	19	4.4
6-10	74	16.8
11-15	84	19.3
16-20	70	16.1
21-25	34	7.8
26-30	60	13.8
31 ve üzeri	95	21.8
Toplam	436	100.0

Ankete katılım sağlayan 436 avcılarının av sezonu boyunca ortalama ava çıktıkları gün sayısına verdiği cevaplardan çoğunun av sezonu boyunca 20-40 gün üzeri ava çıktığı anlaşılmıştır. Aynı cevaplar ışığında üçte birinden azının ise av sezonu boyunca 20 günden az sürede ava çıktığı görülmüştür (Çizelge 3.6.).

Çizelge 3.6. Av sezonu boyunca ava çıkılan günler.

Avlanma süresi	Sıklık	Yüzde
0-10 gün	33	8.5
11-20 gün	85	19.5
21-30 gün	135	31.0
31-40 gün	106	24.3
41 gün ve üzeri	77	17.7
Toplam	436	100.0

Katılımcıların avlanma amacına yönelik faktörlere ilişki soruya verdiği cevaplar kapsamında yaklaşık yarısının spor, doğa sevgisi ve keyif almayı amaçladığı; kalan yarısının ise diğer amaçlar doğrultusuna avlandığı anlaşılmıştır (Çizelge 3.7.).

Şafak (2006b) tarafından Ege bölgesi İzmir ilinde avcılarının kültürel özelliklerinin tespiti

kapsamında 96 avcı ile yapılan yüzyüze anket çalışması neticesinde kişilerin avcılığa ilgi duyma amaçları sıralandığında doğa sevgisi %82.00 ve bedensel hareket yapma %68.00 oranlarında karşılık bulmuştur.

Doğa sevgisi ve buna bağlı olarak doğa vakit geçirme, doğada hareket etme, spor yapma istediği benzer şekilde farklı zamanlarda yapılan çalışmalarda Muğla ve İzmir illerinde ön plana çıkmıştır.

Çizelge 3.7. Avlanma amacı.

Avlanma amacı	Sıklık	Yüzde
Spor	68	15.6
Doğa sevgisi	69	15.8
Sosyalleşme	3	0.7
Keyif alma	82	18.8
Diğer	214	49.1
Toplam	436	100.0

Katılımcıların ailelerinde başka avcı olma durumu değerlendirildiğinde yaklaşık üçte birinin ailesinde başka avcı bulunmadığı görülmüştür. Ailesinde başka avcı olanların çoğunluğunu ise baba ve dede olarak ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Özetle katılımcıların üçte ikisinden fazlasının ailesinde başka avcı bulunduğu ve bu başka avcılar büyük çoğunlukla ailedeki baba ve dede bireylerinden oluştuğu gözlemlenmiştir (Çizelge 3.8.).

Ay ve diğerlerinin (2005) Ege bölgesi dahilindeki çalışmasında da benzer şekilde katılımcıların yaklaşık üçte birinin ailesinde başka avcı bulunmadığı (%32.71), dedesi avcı olanların %28.07 ve babası avcı olanların ise %49.65 oranında olduğu görülmüştür.

Şafak (2006b)'nin verilerinde bu husus ailesinde baba, dede ve diğer akrabaların oranını %41.07 olarak belirtilirken geri kalan %58.03 lük kısımda ise bunlardan en az birinin bulunduğunu ifade etmiştir.

Çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde ailesinde başka avcı olan avcılarda diğer avcı bireyin çoğunlukla baba ya da dede olarak karşımıza çıktığı görülmüştür.

Çizelge 3.8. Ailede başka avcı olma durumu.

Ailede başka avcı durumu	Sıklık	Yüzde
Dede	94	21.6
Baba	135	31.0
Kardeş	29	6.7
Amca	18	4.1
Dayı	10	2.3
Kuzen	4	0.9
Yok	131	30.1
Diğer	15	3.4
Toplam	436	100.0

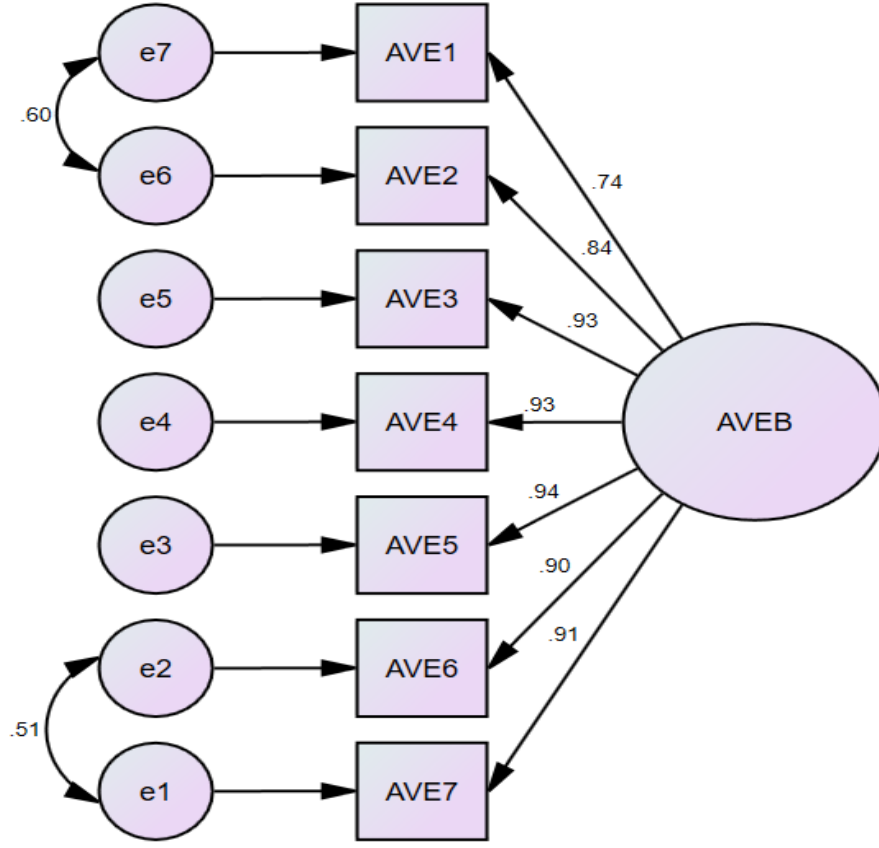
Çizelgeye göre katılımcıların %67.1'inde 1-2 adet tüfek olduğu anlaşılmaktadır. 5 ve üzeri tüfek sahibi olan katılımcıların oranı ise %6.0 olarak belirlenmiştir (Çizelge 3.9.). Buradan avcılarının çoğunlukla 1-2 tüfek bulundurmamayı tercih ettiği, az bir kısmının 3-4 tüfek bulundurmamayı tercih ettiği, 5 ve üzeri tüfek sahibi olan avcılarının sayısal olarak en azınlıkta olduğu ortaya çıkmıştır.

Çizelge 3.9. Tüfek sayısı.

Tüfek adedi	Sıklık	Yüzde
1	143	32.8
2	150	34.4
3	84	19.3
4	33	7.6
5	13	3.0
6	13	3.0
Toplam	436	100.0

Bu tez çalışması ile YEM ile sürdürülebilir avcılık ölçeği geliştirilmiştir. Bu aşamada her bir faktörün YEM ile yapılan doğrulayıcı faktör analizleri verilerek literatür ile tartışılmıştır.

3.1. AVCILIK ETİĞİ BOYUTU (AVEB)

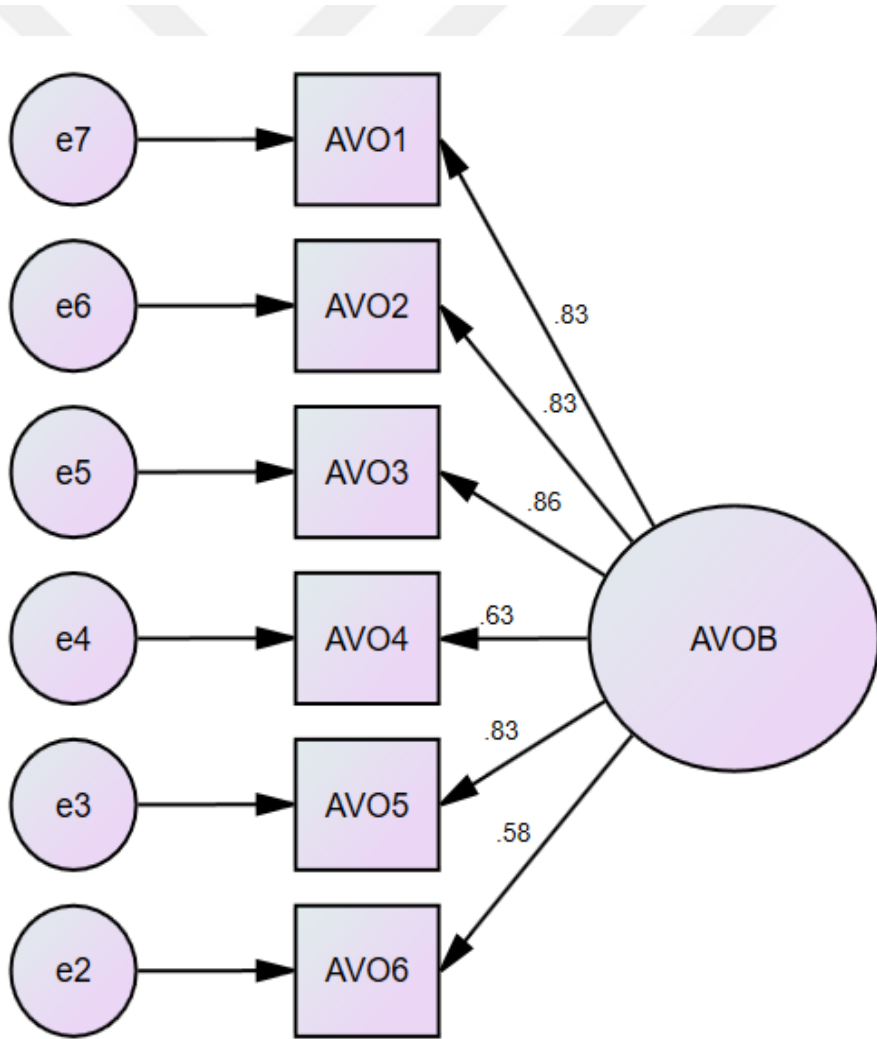
Şekil 3.1. Avcılık Etiği Boyutu.

Çizelge 3.10. Avcılık Etiği Boyutu (AVEB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	46.441	Kabul
($\chi^2/sd=12$)	3.87	Kabul
NFI	0,98	Kabul edilebilir
NNFI	0,97	Kabul edilebilir
CFI	0,99	Kabul edilebilir
RMSEA	0,08	Kabul edilebilir
GFI	0,97	Kabul edilebilir
AGFI	0,93	Kabul edilebilir
SRMR	0,01	İyi uyum
AIC-Model	3973.43>78.44	Kabul
CAIC-Model	4008.97>159.68	Kabul

Avcılık etiği boyutu irdelendiğinde katılımcılar 0.94 faktör etkisi ile Sürdürülebilir avcılık için avcıların avlanma sırasında avcılık kültürüne uygun davranması gerekliliği hususu öne çıkmıştır. Sürdürülebilir avcılığın sağlanması için avcılığın geleneksel değerlerine uyulması ve av hayvanlarına saygı duyulması gerekliliği 0.93 faktör etkisi ile kuvvetle vurgulanan diğer hususlardır. Sürdürülebilir avcılık için avlanırken çevreye zarar vermeyecek şekilde davranılması gerekliliği 0.91 ve koruma ve kullanma dengesinin gözetilmesi gerekliliği 0.90 faktör etkileri bir başlık altında değerlendirebilir içeriğe sahip olarak gözükmiştir. Sürdürülebilir avcılığın gerçekleştirilebilmesi için kanunlara titizlikle uyulması hususu 0.84 faktör etkisi ile karşılık bulurken; av hayvanlarının beslenme, barınma ve çoğalmasında olanak sağlanması hususu 0.74 faktör etkisi ile karşılık bulmuştur (Şekil 3.1.) (Çizelge 3.10.).

3.2. AVCILIĞIN ÖZÜ BOYUTU (AVOB)

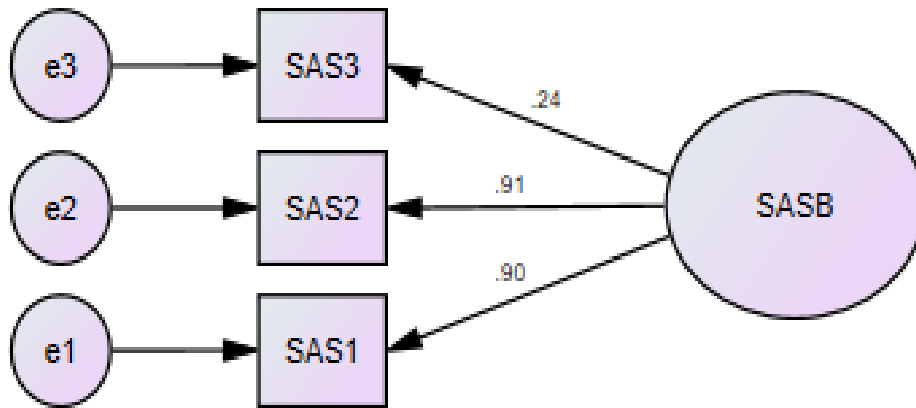
Şekil 3.2. Avcılığın Özü Boyutu (AVOB).

Çizelge 3.11. Avcılığın Özü Boyutu (AVOB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	36.157	Kabul
($\chi^2/sd=9$)	4.02	Kabul
NFI	0,98	Kabul edilebilir
NNFI	0,97	Kabul edilebilir
CFI	0,98	Kabul edilebilir
RMSEA	0,08	Kabul edilebilir
GFI	0,97	Kabul edilebilir
AGFI	0,94	Kabul edilebilir
SRMR	0,02	İyi uyum
AIC-Model	1478.71>60.16	Kabul
CAIC-Model	1509.17>121.09	Kabul

Avcılık özü boyutu irdelendiğinde en yüksek faktör etkisi 0.86 ile Avcılığın doğada hissedilen huzur olduğu ifadesine katılım olarak ortaya çıkmıştır. 0.83 faktör etkisine sahip ifadeler; Avcılığın kişiyi mutlu eden anlam bir etkinlik olduğu, bedensel ve ruhsal dinginlik sağladığı ve usta-çırak ilişkisi ile öğrenilen bir uğraş olduğu olarak karşımıza çıkmıştır. Avcılığın büyük bir özgürlük olduğu ifadesinin faktör etkisi 0.63 ve Avcılığı bir spor olduğu ifadesinin olarak karşımıza çıkmıştır. Avcılığın büyük bir özgürlük olduğu ifadesinin faktör etkisi ise 0.58 olarak görülmüştür (Şekil 3.2.) (Çizelge 3.11.).

3.3. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVLANMA STRATEJİLERİ BOYUTU (SASB)

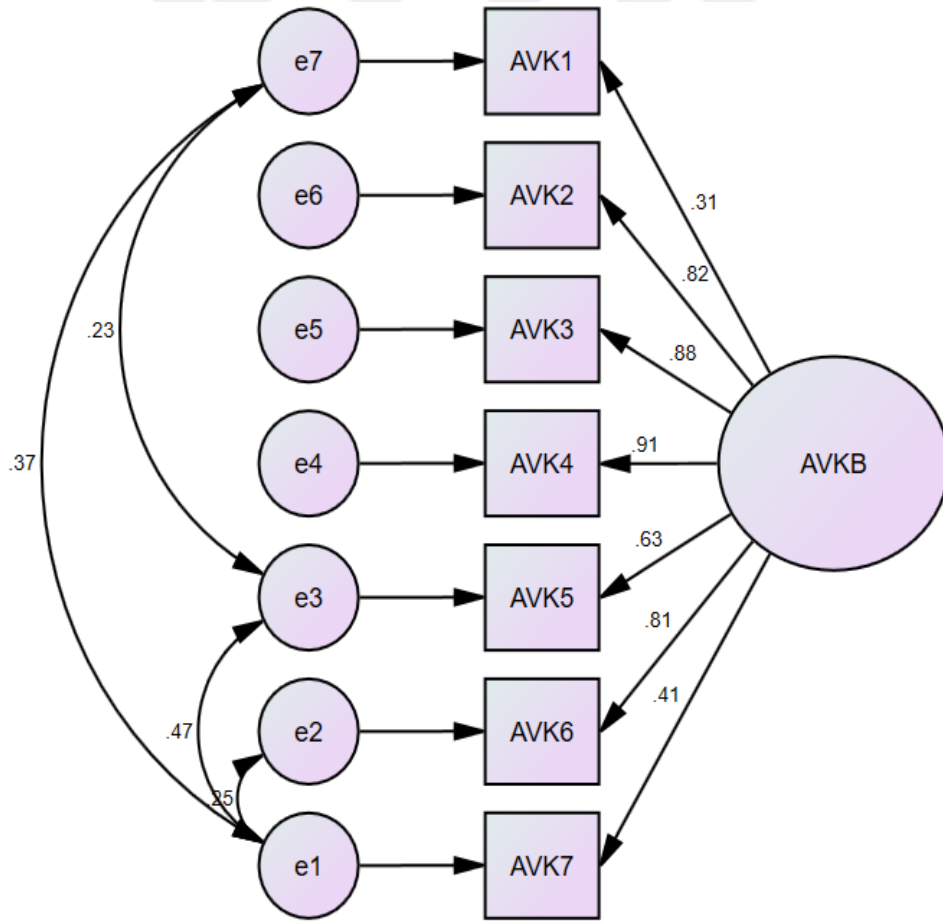

Şekil 3.3. Sürdürülebilir Avlanma Stratejileri Boyutu (SASB).

Sürdürülebilir Avlanma Stratejileri Boyutu (SASB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi sonucunda uyum iyiliği değerlerinin kabul edilebilir değerlerin altında olduğu belirlenmiştir.

3.4. AVCILIK KÜLTÜRÜ BOYUTU (AVKB)

Avcılık Kültürü Boyutu (AVKB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi sonucunda Avcılığın bilinçli olmayı gerektirdiği ifadesi 0.91 faktör etkisiyle öne çıkmıştır. Avcılığın sosyal bağları güçlendirdiği fikri 0.88 faktör etkisiyle yansımıştır. Modelde sırasıyla 0.82 ve 0.81 faktör etkilerinde Avcılığın genel ahlaka uygun olarak yapılması gerektiği ve av hayvanlarını tanımayı gerektirdiği yansımıştır. Modelin diğer faktörleri ise 0.63 faktör etkisine sahip Avcılığın avına kaçma fırsatı vermeyi gerektirdiği ifadesi, 0.41 faktör etkisine sahip avcılığın bir spor olduğu ifadesi ve 0.31 faktör etkisine sahip avcılığın bir savaşa hazırlık okulu olduğu ifadesi olarak sıralanmıştır (Şekil 3.4.) (Çizelge 3.12.).

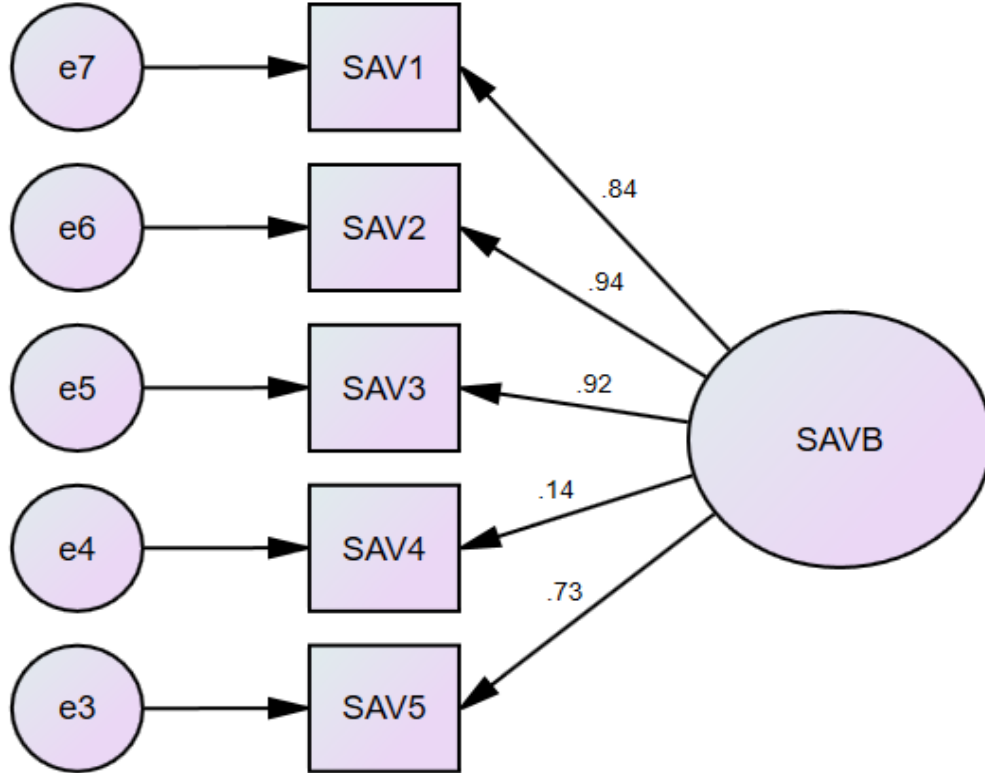

Şekil 3.4. Avcılık Kültürü Boyutu (AVKB).

Çizelge 3.12. Avcılık Kültürü Boyutu (AVKB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	31.857	Kabul
($\chi^2/sd=10$)	3.18	Kabul
NFI	0,98	Kabul edilebilir
NNFI	0,97	Kabul edilebilir
CFI	0,99	Kabul edilebilir
RMSEA	0,07	Kabul edilebilir
GFI	0,98	Kabul edilebilir
AGFI	0,95	Kabul edilebilir
SRMR	0,03	İyi uyum
AIC-Model	1834.74>67.86	Kabul
CAIC-Model	1870.28>159.25	Kabul

3.5. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK BOYUTU (SAVB)

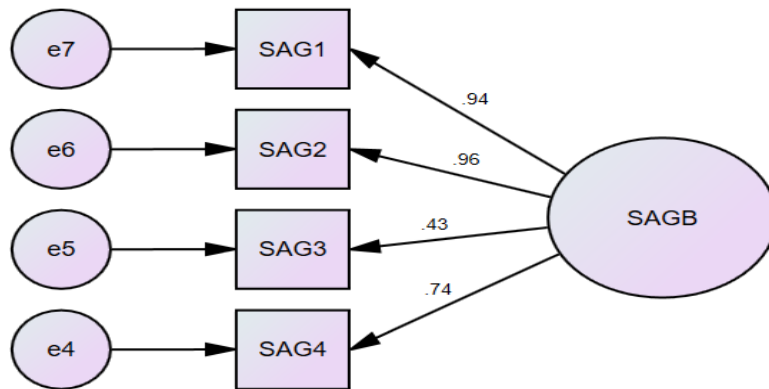
Şekil 3.5. Sürdürülebilir Avcılık Boyutu (SAVB).

Çizelge 3.13. Sürdürülebilir Avcılık Boyutu (SAVB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	12.804	Kabul
($\chi^2/sd=5$)	2.56	Kabul
NFI	0,99	Kabul edilebilir
NNFI	0,98	Kabul edilebilir
CFI	0,99	Kabul edilebilir
RMSEA	0,06	Kabul edilebilir
GFI	0,99	Kabul edilebilir
AGFI	0,97	Kabul edilebilir
SRMR	0,03	İyi uyum
AIC-Model	1376.23>32.80	Kabul
CAIC-Model	1401.62>83.58	Kabul

Sürdürülebilir Avcılık Boyutu (AVKB) irdelendiğinde Sürdürülebilir avcılığın sağlanması için yeni ve genç avcılarının eğitilmesi gerekliliği 0.94 faktör etkisi ve avlanma sürecinde elde edilen tecrübe ve kazanımların gelecek kuşaklara aktarılmasını gerekliliği 0.92 faktör etkisi ile ön plana çıkmıştır. Devamında ise 0.84 faktör etkisi ile av kaynaklarının ve yaşam alanlarının korunmasının öneminin bilinmesi gerektiği ifadesi ve 0.73 faktör etkisi ile avcılarının düzenli olarak denetlenmesini gerektiği ifadeleri yer bulmuştur. Son olarak .014 faktör etkisi ile Avcılardan elde edilen gelir ile sürdürülebilir yaban hayatı planlamasına katkı sağlandığı ifadesi en düşük etki olarak göze çarpmıştır (Şekil 3.5.) (Çizelge 3.13.).

3.6. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN GEREKLİLİKLERİ BOYUTU (SAGB)

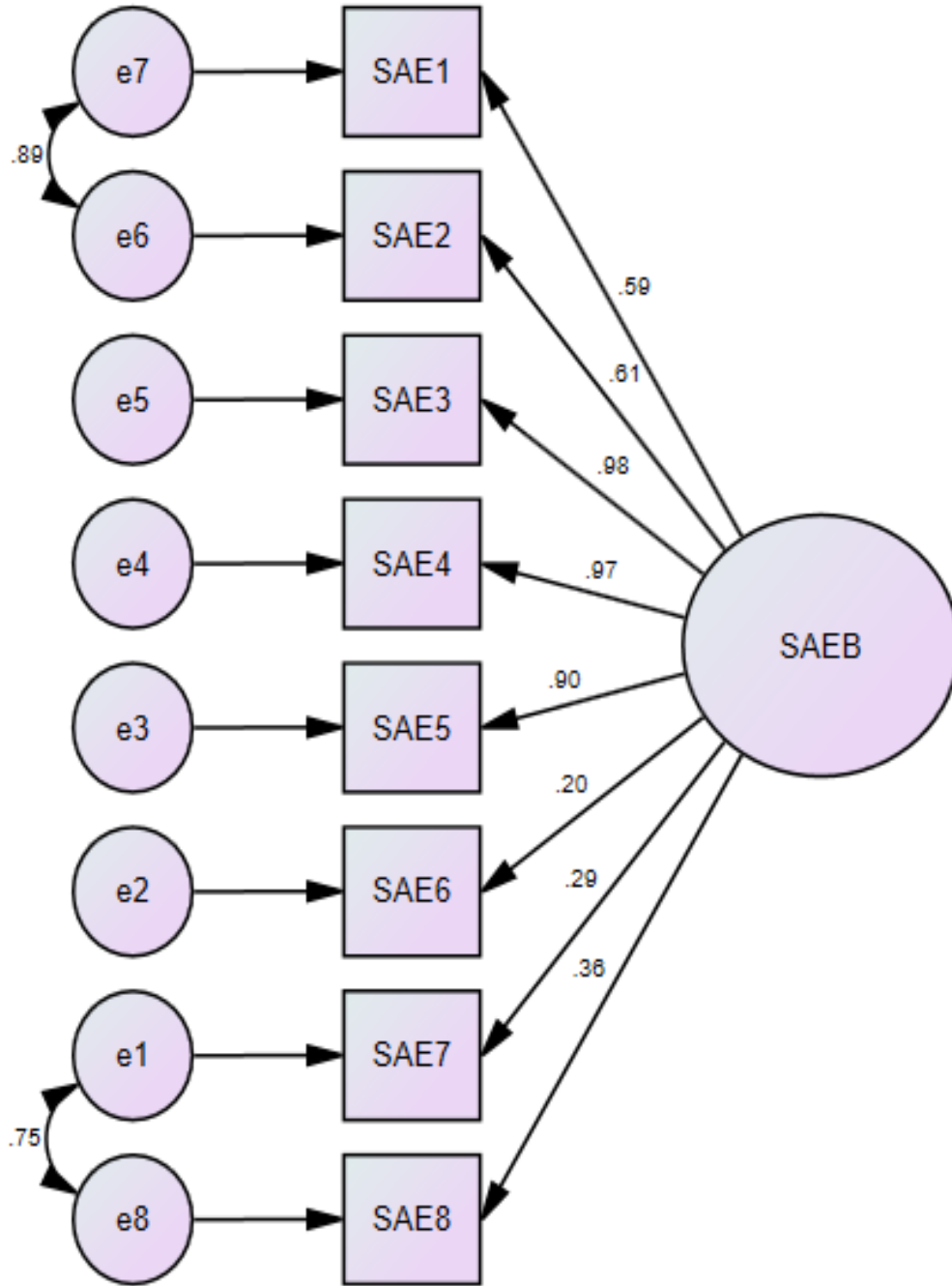
Şekil 3.6. Sürdürülebilir Avcılığın Gereklilikleri Boyutu (SAGB).

Çizelge 3.14. Sürdürülebilir Avcılığın Gereklilikleri Boyutu (SAGB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	30.078	Kabul
$(\chi^2/sd=2)$	15.04	Kabul
NFI	0,97	Kabul edilebilir
NNFI	0,95	Kabul edilebilir
CFI	0,98	Kabul edilebilir
RMSEA	0,18	Kabul edilebilir
GFI	0,97	Kabul edilebilir
AGFI	0,84	Kabul edilebilir
SRMR	0,06	İyi uyum
AIC-Model	1171.00>46.08	Kabul
CAIC-Model	1191.31>86.70	Kabul

Sürdürülebilir Avcılığın Gereklilikleri Boyutu (SAGB) değerlendirildiğinde Sürdürülebilir avcılığın gerçekleştirilmesi için 0.96 faktör etkisi ile avlanmak izin kartı almanın gerekliliği ve 0.94 avcılık için avcılık belgesi sahibi olmanın gerekliliği öne çıkmıştır. Modelin diğer bileşenlerine bakıldığında 0.74 faktör etkisi ile Merkez Av Komisyonu Kararlarına uyulması ve gerektiği ve son olarak 0.43 faktör etkisi ile avlanma kotası alma gerekliliği ortaya çıkmıştır (Şekil 3.6.) (Çizelge 3.14.).

3.7. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN EKONOMİK BOYUTU (SAEB)

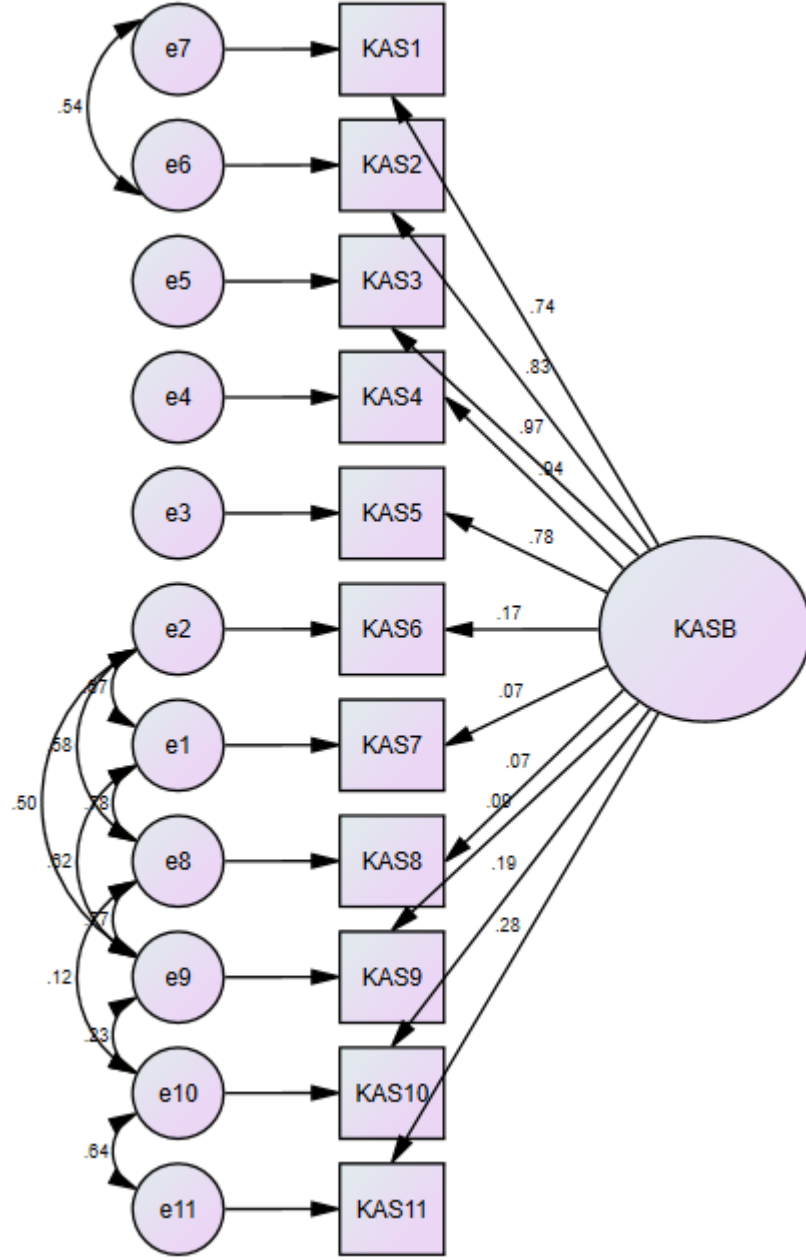
Şekil 3.7. Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu (SAEB).

Çizelge 3.15. Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu (SAEB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	58.660	Kabul
$(\chi^2/sd=17)$	3.451	Kabul
NFI	0,98	Kabul edilebilir
NNFI	0,97	Kabul edilebilir
CFI	0,98	Kabul edilebilir
RMSEA	0,10	Kabul edilebilir
GFI	0,97	Kabul edilebilir
AGFI	0,93	Kabul edilebilir
SRMR	0,10	İyi uyum
AIC-Model	1171.00>46.08	Kabul
CAIC-Model	1191.31>86.70	Kabul

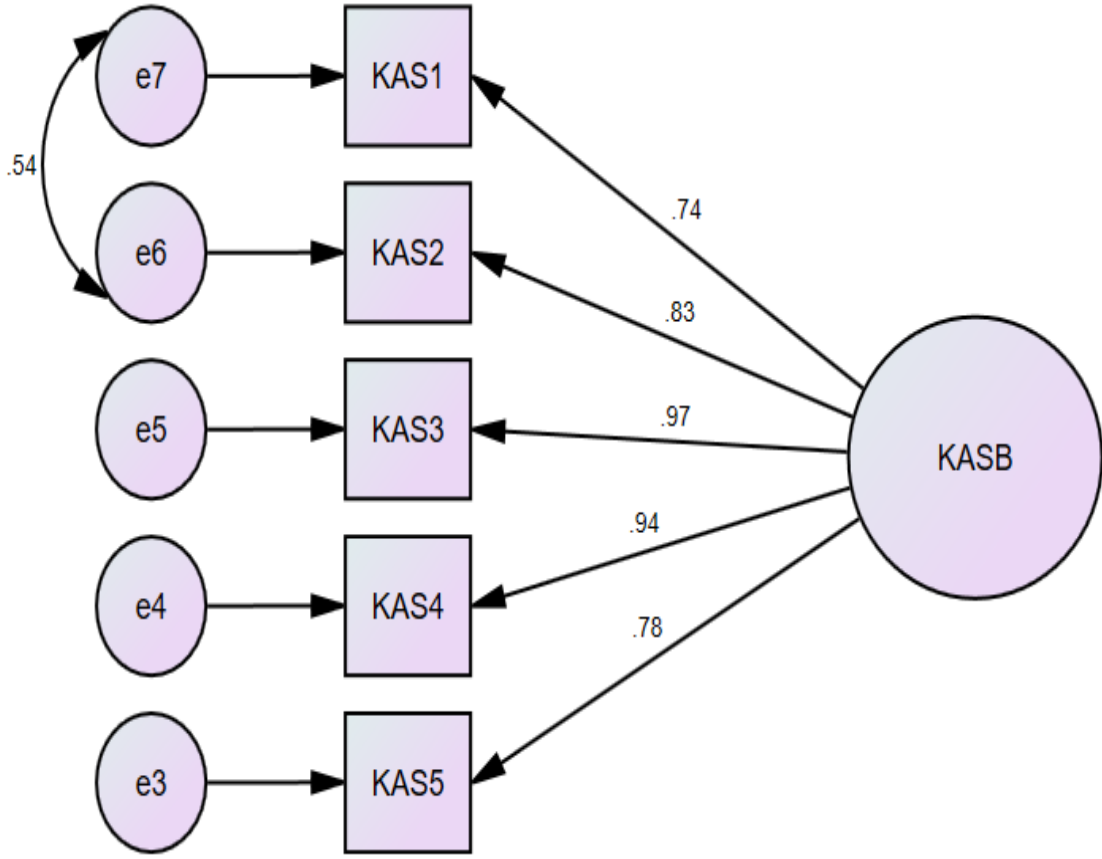
Sürdürülebilir Avcılığın Ekonomik Boyutu (SAEB) ele alındığında 0.98 faktör etkisi ile Avcılık Belgesi belge bedelinin yüksek olduğu, 0.97 faktör etkisi ile Avcılık Belgesi vize harç bedelinin yüksek olduğu ve 0.90 faktör etkisi ile Avlanma İzin Kartı (pul) bedelinin yüksek olduğu ifadelerinin öne çıktığı görülmüştür. Modelin değerlendirilmesinin devamında 0.61 ve 0.59 faktör etkileriyle bir değerlendirilebilecek muhteviyata sahip olarak Avcı Eğitim Kurslarının kurs katılım bedelinin yüksek olduğu ile Avcı Eğitim Kurslarında Halk Eğitim Müdürlüklerinin aldığı katılım payı bedelinin yüksek olduğu ifadeleri gelmiştir. Daha sonraki kısımda ise benzer olarak 0.36 ve 0.29 faktör etkileriyle bir değerlendirilebilecek içeriğe sahip Sürdürülebilir Avcılığın Av Turizmi bağlamında yerel halka iş olanağı yaratmada katkı sağladığı ve Av Turizmi bağlamında ekonomik yönden gelir etmeye katkı sağladığı ifadeleri ortaya çıkmıştır. Son olarak 0.20 faktör etkisi ile Avcılardan alınan ücretlerin av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğini sağlamak için kullanıldığı ifadesi gelmiştir (Çizelge 3.15.) (Şekil 3.7.).

3.8. KAÇAK AVLANMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞA ETKİSİ BOYUTU (KASB)

Şekil 3.8. Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB).

Ölçüm modeli tanımsız olduğu için faktör yükü 0,50'nin altında olan KAS6-KAS11 gözlenen değişkenleri modelden çıkarılarak yeniden değerlendirme yapılmıştır.

Şekil 3.9. Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB2) (Yeniden Değerlendirme).

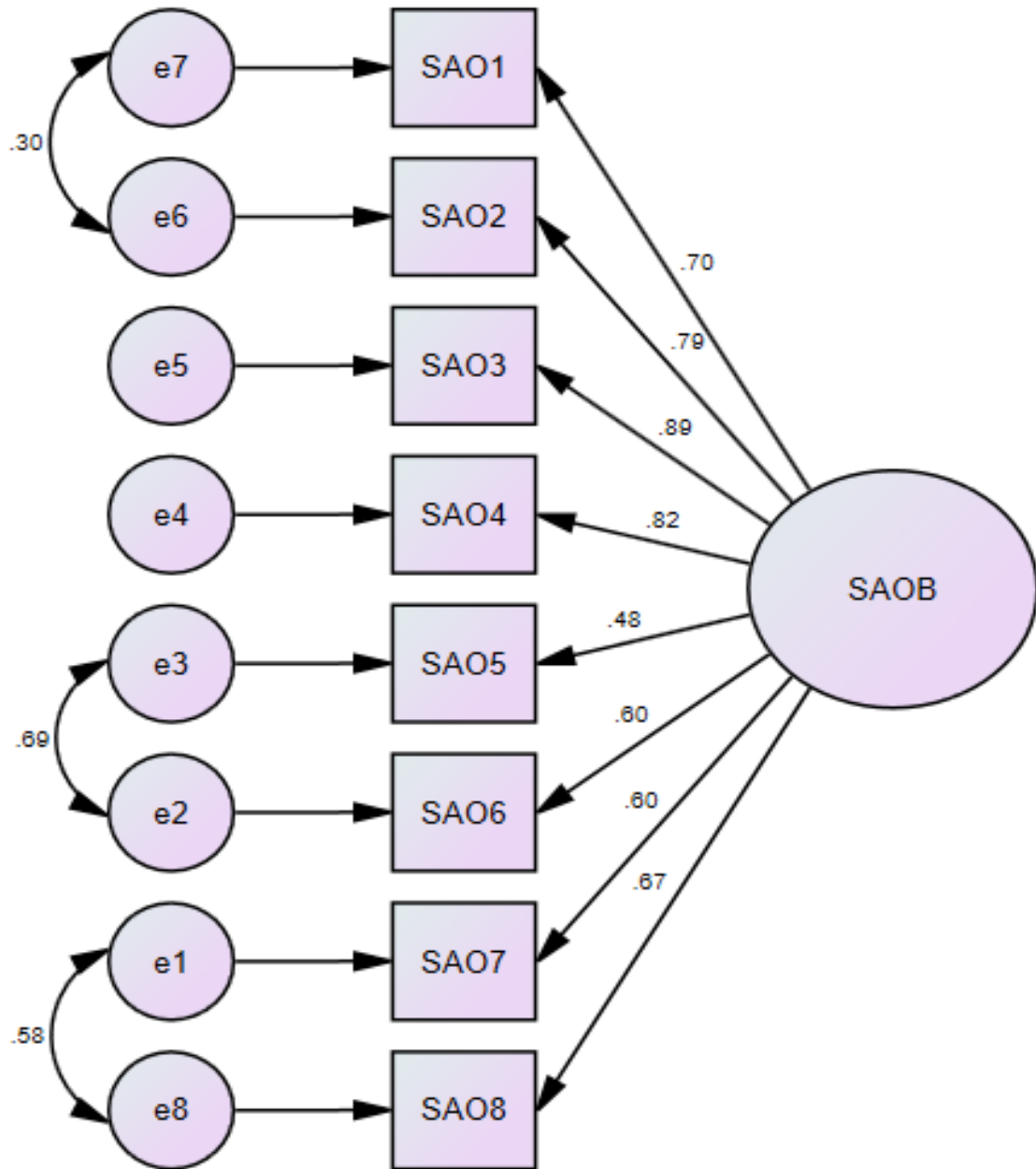
Çizelge 3.16. Kaçak Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB2) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi ($\chi^2/sd=4$)	14.743 3.686	Kabul Kabul
NFI	0,99	Kabul edilebilir
NNFI	0,98	Kabul edilebilir
CFI	0,99	Kabul edilebilir
RMSEA	0,07	Kabul edilebilir
GFI	0,99	Kabul edilebilir
AGFI	0,95	Kabul edilebilir
SRMR	0,01	İyi uyum
AIC-Model	2122.94>36.74	Kabul
CAIC-Model	2148.33>92.59	Kabul

Avlanmanın Sürdürülebilir Avcılığa Etkisi Boyutu (KASB2) incelendiğinde 0.97 faktör etkisi ile Kaçak avlanmanın, av hayvanlarının yaşam ortamlarına zarar verdiği ve 0.94 faktör etkisi

ile Kaçak avlanmanın genel ve devlet avlaklarının verimini düşürdüğü ifadeleri dikkat çekmiştir. Modelde 0.83 ve 0.74 faktör etkileriyle bir değerlendirilebilecek içeriğe sahip Kaçak avlanmanın arttığı ve Kaçak avlanma nedeniyle av hayvanı sayısının azaldığı ifadeleri görülmüştür. Son olarak 0.78 Kaçak avlanmanın avcılara karşı kamuoyunun bakış açısını olumsuz etkilediği ifadesi ortaya çıkmıştır (Çizelge 3.16.) (Şekil 3.9.).

3.9. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER BOYUTU (SAOB)

Şekil 3.10. Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler Boyutu (SAOB).

Çizelge 3.17. Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler Boyutu (SAOB) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi ($\chi^2/sd=417$)	96.384 5.670	Kabul Kabul
NFI	0,96	Kabul edilebilir
NNFI	0,93	Kabul edilebilir
CFI	0,96	Kabul edilebilir
RMSEA	0,09	Kabul edilebilir
GFI	0,95	Kabul edilebilir
AGFI	0,90	Kabul edilebilir
SRMR	0,08	İyi uyum
AIC-Model	2146.47>72.00	Kabul
CAIC-Model	2187.09>254.79	Kabul

Sürdürülebilir Avcılığın Geliştirilmesine Yönelik Öneriler Boyutu (SAOB) ele alındığında 0.89 faktör etkisi ile Ava kapatılması planlanan sahalar/avlaklar belirlenirken kaçak avlanma baskısının göz önüne alınması gerektiği ifadesi dikkat çekmiştir. Dikkat çeken bir diğer husus 0.82 faktör etkisi ile Av günleri tespit edilirken türlerin biyolojisi ile koruma– kullanma dengesinin göz önünde bulundurulması gerektiği karşımıza çıkmıştır. Değerlendirmenin devamında bir değerlendirilebilecek içeriğe sahip faktör etkilerinden 0.79 ve 0.70 faktör etkileri ile Av hayvanlarının kotaları belirlenirken paydaşların katılımı ve katkılarının dikkate alınması gerektiği ve Av hayvanlarının kotaları belirlenirken bilimsel envanter tekniklerinin uygulanması gerektiği ifadeleri ortaya çıkmıştır. 0.67 ve 0.60 faktör etkileri ile bir değerlendirilebilecek faktörler Kaçak avlanma ile daha fazla mücadele edilmesi gerektiği ve Avcılık belgesi harç ücretlerinin düşürülmesi gerektiği olmuştur. Bir değerlendirilebilecek son faktörler olarak 0.60 ve 0.48 faktör etkileri ile Avlak alanları artırılması ve Avlanma kotalarının artırılması gerektiği hususları olmuştur (Çizelge 3.17.) (Şekil 3.10.).

3.10. SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK MODELİ (SUR)

Sürdürülebilir Avcılık Modeli bir bütün olarak değerlendirildiğinde ölçüm modelinin uyum değerlerinin kabul edilebilir düzeyin üzerinde olduğu görülmektedir. Bu sebeple avcılık ölçeğinin tüm boyutları ile güvenilir bir ölçme aracı olduğu değerlendirilmiştir.

Avcıların meslekleri ile avcılık algıları arasındaki ilişkileri test etmek için ki kare testi uygulanmıştır. Buna göre avcılarının meslekleri ile algıları arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.18. Sürdürülebilir Avcılık Modeli (SUR) Ölçüm Modelinin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
χ^2 uyum testi	3345.722	Kabul
($\chi^2/sd=759$)	4.408	Kabul
NFI	0,85	Kabul edilebilir
NNFI	0,84	Kabul edilebilir
CFI	0,87	Kabul edilebilir
RMSEA	0,08	Kabul edilebilir
GFI	0,75	Kabul edilebilir
AGFI	0,72	Kabul edilebilir
SRMR	0,07	İyi uyum
AIC-Model	3549.72>47.99	Kabul
CAIC-Model	4067.64>46.92	Kabul

Çizelge 3.19. Avcıların meslekleri ile algıları arasındaki ilişki.

	Değer	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık (2-yönlü)
Pearson Kikare	56,627 ^a	24	,000*
Likelihood Ratio	48,184	24	,002
Linear-by-Linear Association	6,516	1	,011
N of Valid Cases	436		

p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Avcıların eğitim düzeyleri ile avcılık algıları arasındaki ilişkileri test etmek için ki kare testi uygulanmıştır. Buna göre avcılarının eğitim düzeyleri ile algıları arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Çizelge 3.20. Avcıların eğitim düzeyleri ile algıları arasındaki ilişki.

	Değer	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık (2-yönlü)
Pearson Kikare	33,965 ^a	16	,005
Likelihood Ratio	27,471	16	,037
Linear-by-Linear Association	11,107	1	,001
N of Valid Cases	436		

p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Çizelge 3.21. Avcıların yaş grupları ile algıları arasındaki ilişki.

	Değer	Serbestlik derecesi (df)	Anlamlılık (2-yönlü)
Pearson Kikare	58,996 ^a	20	,000
Likelihood Ratio	43,582	20	,002
Linear-by-Linear Association	,964	1	,326
N of Valid Cases	436		

p<0,05 düzeyinde anlamlıdır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu tez çalışması ile YEM metodolojisi kullanılarak sürdürülebilir avcılık ölçeği geliştirilmiştir. Bununla birlikte geliştirilecek ölçeğin sürdürülebilirlik kapsamında av ve yaban hayatı planlanması ve yönetimi açısından önemli bilgiler sağlayacağı düşünülmektedir.

Sürdürülebilir kalkınma amaçlarına ulaşmada av ve yaban hayatı ekosistemlerin vazgeçilmez parçalarını oluşturmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde avcılarının sürdürülebilir avcılık ölçeği bileşenlerini iyi algılaması, bilgilenmeleri ve bu konuda geniş tabanlı bilinç düzeyinin oluşturulması sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkılar sağlayacaktır. Bu kapsamda sürdürülebilir avcılık ölçeğinin geliştirilmesi sürdürülebilir kalkınmada bir araç olarak değerlendirilebilir.

Sürdürülebilir avcılık; avcılığın av hayvanları üzerinde popülasyon dengesinin sağlanması açısından çeşitli ekosistemler içerisinde düzenleyici etki bir yaratmaktadır. Bu yönüyle ekosistem hizmetlerinin sunduğu faydalara da olumlu katkısı ortaya çıkmaktadır.

Sürdürülebilir avcılığın yaygınlaştırılması ve gerçekleştirilebilmesi amacıyla yapılması gereken faaliyetlere ilişkin öneriler belli kapsamları içerek şekilde aşağıda sunulmuştur.

Avlanma planları ve avlanma kotaları, bilimsel araştırmalara dayalı olarak belirlenmeli ve popülasyonun sürdürülebilirliğini sağlayacak şekilde ayarlanmalıdır. Avlaklardaki avlanmaya konu edilen türler için uygun envanter teknikleri belirlenmeli, bu teknikler uygulanırken kurumsal kapasite artırılmalı ve paydaşların katkı sunması sağlanmalıdır.

Avcılıkla ilgili yasalar ve düzenlemeler, sürdürülebilirliği korumak adına etkili bir şekilde uygulanması adına kurumsal kapasite artırılmalı, avlak bazlı koruma stratejiler geliştirilerek personel istihdamı sağlanmalıdır. Cezaların caydırıcılığını arttırmakla beraber eğitim ve bilinci arttıracak yasal uygulamalar geliştirilmelidir.

Avlak yönetiminde, avlak denetimlerinde iyileştirme ve etkili izleme için teknoloji kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir. Fotokapan, drone, mobil gözlem istasyonu gibi araçların koruma ve izlemede yaygınlaştırılmasının sağlanması ve ilgili kamu kurumlarına bu hususlarda yeterli bütçe sağlaması gerekmektedir.

Av hayvanlarının yaşam alanlarını korumak için, bilimsel veriler ve projelerden de yararlanmak suretiyle, habitatların da korumasına özen gösterilmeli ve bu amaçlar tespitler yapılarak iyileştirme projelerine öncelik verilmesi sağlanmalıdır.

Sürdürülebilir avcılığı teşvik etmek için yasal avcılara ekonomik avantajlar sağlayacak düzenlemeler yapılması ve kaçak avcılıkla mücadelede bir çeşit ihbar-ödül sistemi geliştirilmesi

düşünülebilir.

Avcılıkla doğrudan ilişkili olan yerleşim merkezlerinde bulunanlar için alternatif gelir kaynakları oluşturulmalıdır. Yerel ekonomiyi destekleyen av turizmi, fotosafari gibi etkinlikler yaygınlaştırılmalı ve teşvik edilmelidir.

Sürdürülebilir avcılık, doğal yaşamı ve ekosistemleri koruma amacıyla avcılık faaliyetlerinin bilinçli ve dengeli bir şekilde yönetilmesini ifade etmektedir. Tez çalışması kapsamında sürdürülebilir avcılık için aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Avcı popülasyonlarının kontrolü ve yönetimi, belirli türlerin aşırı avlanmasını önlemek adına kritik öneme sahiptir.
- Popülasyon dinamiklerini anlamak ve düzenlemek için bilimsel araştırmalara dayalı bir yönetim planı oluşturulmalıdır.
- Avcılık sezonları ve alanları, türlerin üreme ve göç dönemlerine uygun olarak belirlenmelidir.
- Hassas habitatları ve koruma alanlarını içeren bölgelerde avcılık sınırlamaları getirilmelidir.
- Yeni avcılık teknolojileri ve yöntemlerini izleyerek, sürdürülebilirliği artırmak ve çevresel etkileri minimize etmek adına uygun olanları benimsemek önemlidir.
- Kaçak avcılıkla mücadele için etkili denetim mekanizmaları kurulmalı ve caydırıcı yaptırımlar uygulanmalıdır.
- Toplumun kaçak avcılığa karşı bilinçlendirilmesi ve işbirliği teşvik edilmelidir.
- Avcılar, yerel topluluklar ve kamuoyu, sürdürülebilir avcılığın önemi konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Eğitim programları ve kampanyalar aracılığıyla doğru avcılık etiği ve yönetim prensipleri öğretilmelidir.
- Avcılık faaliyetlerini yöneten yerel ve ulusal kurumlar arasında etkili bir iletişim ve işbirliği sağlanmalıdır.
- Uluslararası düzeyde, türlerin göç yolları dikkate alınarak işbirliği yapılmalıdır.
- Avcılıkla bağlantılı yerel ekonomik fırsatlar ve alternatif gelir kaynakları geliştirilmelidir.
- Avcılık faaliyetlerinin etkilerini sürekli olarak izlemek ve değerlendirmek için bilimsel yöntemler kullanılmalıdır.
- Avlanma baskısının neden olduğu etkileri anlamak ve bu bilgiye dayanarak politika ve yönetim stratejilerini revize etmek önemlidir.

Sürdürülebilir avcılığı teşvik etmek ve doğal ekosistemleri korumak amacıyla bilimsel temelli yaklaşımlar gereklidir. Bu çerçevede, doğal kaynakların korunması ve avcılık faaliyetlerinin sürdürülebilirliği, bilinçli ve etkili bir yönetimle mümkün olacaktır.

5. KAYNAKLAR

- Alvard, M. (1995). Shotguns and sustainable hunting in the Neotropics. *Oryx*, 29(1), 58-66. DOI:10.1017/S0030605300020883.
- Anonim. (2013). *Türkiye’de Av ve Yaban Hayatı*. ss (1–40).
- Anonim. (2023). (10.10.2023). *Muğla ilçe haritası* [Online]. Erişim: <http://www.cografyaharita.com>.
- Anonim. (2023). 4.Bölge Müdürlüğü Brifing Sunumu, Tarım ve Orman Bakanlığı.
- Atar, H. & Alçiçek, Z. (2009). Su Ürünleri Sektöründe Sürdürülebilirlik, *Biyoloji Bilimleri Araştırma Dergisi* 2(2), 35-40.
- AVBİS. (2021a). (10.05.2021). *Avcı bilgi sistemi* [Online]. Erişim: <https://avbis.tarimorman.gov.tr/>.
- AVBİS. (2021b). (05.05.2021). *Avcı bilgi sistemi* [Online]. Erişim: <https://avbis.tarimorman.gov.tr/>.
- Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi ile İlgili Yönetmelik. (16 Mayıs 2004). *T.C. Resmî Gazete*, Sayı 25464.
- Ay, Z., Bilgin, F., Şafak, İ. & Akkaş, M.E. (2005). Ege Bölgesi’nde Avlanma Kartı Olan Avcıların Profilinin Belirlenmesi. *Çevre ve Orman Bakanlığı Yayın No: 259, Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü Yayın NO:36* (27), İzmir.
- Aydın, T. (1999). *Kara Avcılığı Teknikleri, Teknik ve Pratik Bilgiler Usta Avcı Olmanın İncelikleri*, 1. Basım. ISBN 975-96248-1-8.
- Ayyıldız, H. & Cengiz, E. (2006). A Conceptual Evaluation on Marketing Models Testing Structural Equation Models (SEM). *Suleyman Demirel University, Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 11(1), 63-84.
- Bentler, P. M. (2006). Bilgisayar programı, EQS 6 Structural Equations Program Manual, Encino, CA: Multivariate Software Inc.

- Beşkardeş, V. (2014). Sürdürülebilir Avcılık. İçinde Sürdürülebilir Avcılık Temel Eğitim Kitabı (ss. 58–61). 1. baskı, Ankara.
- Bora, M. E. (2009). Hunter education and hunter profile in Turkey. *Journal of Acta Turcica Online Thematic Turkology* 1(1), 319-326.
- Büyükarıkan, U. (2018). Avcı ölçeği ile Türkiye’de avcı profilinin analizi. *Turkish Journal of Forestry* 19(2), 163-169. DOI: 10.18182/tjf.386961.
- Cahoone, L., (2009). Hunting as a moral good. *Environmental Values* 18(1), 67-89.
- Cook, M.A., Chitwood, M.C., Palmer, D., DePerno, C.S. & Gross, K. (2015). Evaluating deer hunters’ support for hunting deer with dogs. *Human Dimensions of Wildlife* 20(2), 174-181.
- Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 1). (10 Temmuz 2018). *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 30474.
- Dickson, B., Hutton, J. & Adams, W.M. (2009). *Recreational Hunting, Conservation and Rural Livelihoods: Science and Practice*. Blackwell Publishing Ltd. ISBN: 978-1-405-16785-7.
- Diktaş, D. (2006). ‘Kara Avcılığı Kanununun Uygulanmasından Kaynaklanan Hukuksal Sorunlar’ Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- DKMP. (01.11.2023). *Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Av Yönetimi Daire Başkanlığı Kayıtları* [Online]. Erişim: <http://www.milliparklar.gov.tr/anasayfa/avbisgiris.aspx?sflang=tr>.
- DKMP. (2014). *Sustainable Hunting Basic Education Book*. Ankara, Turkey: General Directorate of Nature Conservation and National Parks.
- Elmas, H. (2008). ‘Kara avcılığı kanununa muhalefet suçlarını işleyenlerin sosyo-kültürel yapısı: Denizli ili örneği’, Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Field, A., (2009). Bilgisayar Programı, Discovering Statistics Using SPSS (Third Edition).

SAGE, Dubai.

Geray, U. & Akesen, A. (2001). *Av ve Yaban Hayatı Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi*

GSU. (22.12.2022) [Online]. Erişim: <http://www.gsu.edu/~mkteer/sem2.html>.

Gültekin, Y. S. & Öztokat U. (2021). Use of Structural Equation Modeling to Develop a Sustainable Hunting Scale. *7th International Conference on Sustainable Development (ICSD)*, ISSN: 2687-2420, p. 34-39.

Güneş, Y. (2009). Av ve Yaban Hayatına Karşı İşlenen Suçlar ve Kabahatler: Mukayeseli Hukuka Dayanan Bir Analiz. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University* 59(2), 15-29. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jffiu/issue/18703/197277>.

Güngör, İ. (2008). Kırgızlarda kartalla avcılık geleneği. *Acta Turcica* 1(1), 327-344.

Güven, Ö. & Hergüner, G. (1999). Türk Kültüründe Avcılığın Temel Dayanakları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 5(5), 32-49.

Hák, T., Janoušková, S. & Moldan, B. (2016). Sustainable Development Goals: A need for relevant indicators, *Ecological Indicators* 60, 565-573, ISSN 1470-160X, <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2015.08.003>.

Heberlein, T.A., Ericsson M.G. & Wollscheid K.U. (2002). Hunting correlates of hunting participation in Europe and North America. *Zeitschrift Fur Jagdwissenschaft* 48, 320-326.

Hoyle, R. H. (2012). *Handbook of structural equation modeling*, USA: The Guilford Press.

Kara Avcılığı Kanunu, (11 Temmuz 2003). *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 25165.

Kayacan, B. & Gültekin, Y. S. (2012). Use of Structural Equation Modeling in Solving Socioeconomic Problems in Forestry, 3rd Socioeconomic Problems in Forestry Congress, Istanbul, Turkey.

Kayaöz, E., (2014). Avcılık, Tarihi ve Etiği. *İçinde Sürdürülebilir Avcılık Temel Eğitim Kitabı*, (ss. 1–311) 1. baskı, Ankara.

Kızıroğlu, İ., Sertoğlu, M., Turan, L., Erdoğan, A., Adızel, Ö. & Sert, H. (2009). *Ekolojik*

Avcılık (Fotosafari) Eğitimi. Çevre ve Orman Bakanlığı, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı ile Hacettepe Üniversitesi Çevre Eğitimi, Kuş Araştırmaları ve Halkalama Merkezi ortak yayını, Ankara. ISBN 975-7460-04-6.

Kline, R. B. (2011). *Principles and Practices of Structural Equation Modeling*. New York, USA: The Guilford Press.

Meydan, C. H. & Şeşen, H. (2011). *Structural Equation Modeling (AMOS Applications)*. Ankara, Turkey: Detay Publishing.

Özellikle Sukuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkındaki Sözleşme (Ramsar Sözleşmesi), (17 Mayıs 1994). *T.C. Resmî Gazete*.

Rigdon, E. (1996). *Bilgisayar Programı*, The Form of Structural Equation Models.

Sachs, J.D., Schmidt-Traub, G. & Mazzucato, M. (2019) Six Transformations to achieve the Sustainable Development Goals. *Nature Sustainability* 2, 805–814. <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0352-9>.

Schmithiisen, F. (2013). Three hundred years of applied sustainability in forestry. *Unasylva* 2013/1, Volume 64. No 240: 3-11.

Schumacker, R. E. Lomax, R. G. (2004). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*, Second Edition, Mahwah, NJ, USA: Lawrence Erlbaum Associates, 498 p.

Şafak, İ. & Başar, H. (2014). Avcı davranışını etkileyen faktörlerin ekonometrik analizi. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University*, 64(1), 38-50. DOI: 10.17099/jffiu.13394.

Şafak, İ., (2006a). Ege Bölgesinde Av ve Yaban Hayatı Yönetimindeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *1. Uluslararası Odun Dışı Orman Ürünleri Sempozyumu*, Çankırı Orman Fakültesi, s: 66-73, Çankırı.

Şafak, İ., (2006b). Av ve Yaban Hayatı Yönetiminde Avcıların Kültürel Özellikleri. *Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi*, KTU Orman Fakültesi, s: 66-73, Trabzon.

Şengül, A. & Çılğınoglu, H. (2022). Av Turizminin Ekonomik Etkisinin Belirlenmesi:

- Kastamonu Örneği. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(3), 1333-1345.
- Şimsek, O. F. (2007). *Introduction to Structural Equation Modeling (Basic principles and LISREL Applications*, Ankara, Turkey: Ekinoks, 224 p.
- TÜİK. (08.11.2024). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları, 2021*. [Online]. Erişim: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500>.
- Türkmen M. & Buyar, C. (2019). Osmanlı Devleti'nde Atlı Avcılıktan Bir Kesit, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 12(66), 427-432.
- Türkmen, M. N. (2013). *Osmanlı'da Av Kültürü*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları. ISBN 978-605-5261-36-8.
- Ulusoy, H. (2019). Muğla İli Av Turizminin İlin Ekonomisi ve Kırsal Kalkınması Üzerindeki Etkisinin İrdelenmesi. *International Journal of Social and Economic Sciences* 6(2), 52–57.
- Usher, M.B. (1986). *Wildlife Conservation Evaluation: Attributes, Criteria and Values*. London, New York: Chapman and Hall. ISBN 978-94-010-8315-7.
- Uzunsakal, E., & YILDIZ, D. (2018). Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması ve Tarımsal Veriler Üzerine Bir Uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi* 2(1), 14-28.
- WCED. (1987). *World Commission on Environment and Development, Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press. s. 27. ISBN 019282080X.
- Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile ilgili Yönetmelik, (08/11/2004a). *T.C. Resmî Gazete*, Sayı 25637.
- Yalçın, Ö., Kaya, G., Okur, A. & Selçuk, Y. (2020). *Fahri Av Müfettişlerine Yönelik Tutumların Ölçülmesi (IX. Bölge Müdürlüğü Örneği)*, Orman Genel Müdürlüğü, Güneydoğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Türkiye.
- Yalınkılıç K., Türkleş Y., Uyanık M. & Acar C., (2009). Sürdürülebilir Avcılık ve Uygulamalar. *ACTA Turc. Çevrimiçi Temat. Türkoloji Dergisi* 1, 367–391.

6. EKLER

6.1. EK 1: ANKET FORMU ÖRNEĞİ

ANKET FORMU

Değerli katılımcı,

Bu anket formunda yer alan sorular Düzce Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisi Uğurcan ÖZTOKAT'ın “Sürdürülebilir Avcılık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Muğla İli Örneği” konulu yüksek lisans tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Anket sorularına gönüllülük esasıyla vereceğiniz samimi cevaplar çalışmanın başarısında etkili olacaktır. Anket formuna isim yazılması zorunlu değildir.

Katılım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

GENEL BİLGİLER

- 1- Mesleğiniz nedir? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)
(...) Kamu Çalışanı (...) Serbest Meslek (...) Çiftçi (Tarım-Hayvancılık)
(...) Emekli (...) İşçi (...) Çalışmıyor
(...) Diğer (Belirtiniz:)
- 2- Öğrenim durumunuzla ilgili seçeneği işaretleyiniz. (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)
(...) Okuryazar (...) İlkokul (...) Ortaokul (...) Lise (...) Üniversite ve lisansüstü
- 3- Yaşınızla ilgili seçeneği işaretleyiniz. (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)
(...)18-24 (...)25-34 (...)35-44 (...)45-54 (...)55-64 (...)65 ve üzeri
- 4- Aylık gelir durumunuzla ilgili seçeneği işaretleyiniz. (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)
(...)3000 TL ve altı (...)3001-6000 TL (...)6001-9000 TL (...) 9001 TL ve üzeri
- 5- Sizce Av ve Yaban Hayatının Sürdürülebilirliğine etki eden unsurlar hangileridir? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz. Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)
(...) İnsan (...) Çevresel Koşullar (...) İklim Faktörleri (...) Tür Çeşitliliği
(...) Tür içi / Türler Arası Rekabet (...) Sanayileşme (...) Kentleşme

(...) Kaçak Avcılık (...) Eğitim

6- Ne kadar süredir avcılıkla ilgileniyorsunuz? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) 1-5 yıl (...) 6-10 yıl (...) 11-15 yıl (...) 16-20 yıl

(...) 21-25 yıl (...) 26-30 yıl (...) 31 yıldan fazla

7- Av sezonu boyunca ortalama kaç gün ava çıkıyorsunuz? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) 0-10 gün (...) 11-20 gün (...) 21-30 gün (...) 31-40 gün

(...) 41 günden fazla

8- Avlanmadaki temel amacınız nedir? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) Spor (...) Doğa sevgisi (...) Sosyalleşme (...) Keyif alma

(...) Ekonomik kazanım (...) Diğer (Belirtiniz):

9- Hangi avcı derneğine / kulübüne üyesiniz? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) Bayır Avcılık ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği

(...) Bodrum Avcılar ve Atıcılar Spor Kulübü Derneği

(...) Bodrum Turgutreis Avcılar ve Atıcılar Derneği

(...) Bodrum Yarımadası Yalıkavak Sportif ve Amatör Balık Avcıları Derneği

(...) Dalaman Kara Av Hayvanları ve Avcıları Derneği

(...) Datça Avcılar ve Atıcılar Derneği

(...) Fethiye Avcılar ve Atıcılar Spor Kulübü Derneği

(...) Gündoğan Avcılar Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Spor Kulübü Derneği

(...) Karaova Avcılık ve Amatör Balıkçılık Spor Kulübü Derneği

(...) Kavaklıdere Avcılar ve Atıcılar Derneği

(...) Kızılyaka Avcılar ve Atıcılar Derneği

(...) Köyceğiz Avcılık ve Atıcılık Kulübü Derneği

(...) Marmaris Atıcılık İhtisas Spor Kulübü Derneği

(...) Marmaris Avcılar Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Spor Kulübü Derneği

(...) Marmaris Merkez Atıcılık Avcılık ve Amatör Balıkçılık Spor Kulübü Derneği

(...) Muğla Avcılar ve Atıcılar Spor Kulübü Derneği

(...) Muğla Merkez Avcılar ve Atıcılar İhtisas Spor Kulübü Derneği

(...) Milas Avcılar, Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Spor Kulübü Derneği

(...) Ortaca Avcılar Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Spor Kulübü Derneği

(...) Seydikemer Avcılar ve Atıcılar Spor Kulübü Derneği

(...) Ula Avcılar ve Atıcılar Derneği

(...) Ula Karabörtlen Avcılar ve Atıcılar Derneği

(...) Yatağan Avcılar Atıcılar ve Amatör Balıkçılar Spor Kulübü Derneği

(...) Yatağan Avcılar ve Balıkçılar Derneği

10- Ailenizde sizden başka avcı birey bulunuyor mu? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz. Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

(...)Dede (...)Baba (...)Kardeş (...)Amca (...)Dayı (...)Kuzen

(...)Yok (...)Diğer (Belirtiniz):

11- Avcılıkta kullanma üzere kendinize ait kaç tüfeğiniz var? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) 1 (...) 2 (...) 3 (...) 4 (...) 5 (...) 6 +

12- Ortalama avlanma gün sayınız nedir? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) Av Döneminde (...) Aylık (...) Haftalık

13- Avcılık yıllık bütçeniz ne kadardır? (Her bir seçeneği TL cinsinden belirtiniz)

Harçlar/Belge-Pul Bedeli:(.....) Yakıt:(.....) Fişek:(.....) Kıyafet:(.....)

Av Köpeği:(.....) Konaklama:(.....) Yeme-İçme:(.....) Diğer:(.....)

14- Kaçak avlanan biri/birileri ile karşılaştığınızda ne yaparsınız? (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) İlgililere ihbar ederim. (...) Uygun bir dille uyarırım. (...) Bir şey yapmam.

(...) Diğer (Belirtiniz):.....

15- Av suçu ya da kabahati kapsamında ceza aldınız mı? Aldıysanız hangi aykırılıktan dolayı aldığınızı da belirtiniz. (Seçeneğinizi (X) işareti ile belirtiniz)

(...) Evet:..... (...) Hayır

Aşağıdaki ifadeleri Sürdürülebilir Av ve Yaban Hayatı ile Sürdürülebilir Avcılığı dikkate alarak önem derecelerine göre değerlendiriniz. (1-Kesinlikle katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Ne katılıyorum ne katılmıyorum, 4- Katılıyorum, 5-Tamamen katılıyorum)

F1- AVCILIĞIN ÖZÜ:					
Avcılık beni mutlu eden anlamlı bir etkinliktir.					
Avcılık bedensel ve ruhsal dinginlik sağlar.					
Avcılık doğada hissedilen huzurdur.					
Avcılık bir yaşam biçimidir.					
Avcılık büyük bir özgürlüktür.					
Avcılık usta-çırak ilişkisiyle öğrenilen bir uğraştır.					
Avcılık bir spordur.					
F2- AVCILIK KÜLTÜRÜ (Sürdürülebilir Avcılığın Sosyokültürel Özellikleri):					
Avcılık bir savaşa hazırlık okuludur.					
Avcılık genel ahlaka uygun olarak yapılır.					
Avcılık sosyal bağları güçlendirir.					
Avcılık bilinçli olmayı gerektirir.					
Avcılık avına kaçma fırsatı vermeyi gerektirir.					
Avcılık av hayvanlarını tanımayı gerektirir.					
F3- SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIK:					
Sürdürülebilir avcılık, av kaynaklarının ve yaşam alanlarının korunmasının önemi bilmeyi gerektirir.					
Sürdürülebilir avcılık için yeni ve genç avcıların eğitilmesi gereklidir.					
Sürdürülebilir avcılık, avlanma sürecinde elde edilen tecrübe ve kazanımların gelecek kuşaklara aktarılmasını gerektirir.					
Avcılardan elde edilen gelir ile sürdürülebilir yaban hayatı planlamasına katkı sağlanmaktadır.					
Sürdürülebilir avcılık, avcıların düzenli olarak denetlenmesini gerektirir.					

F4- AVCILIK ETİĞİ:					
Sürdürülebilir avcılık için av hayvanlarının beslenme, barınma ve çoğalmasına olanak sağlanmalıdır.					
Sürdürülebilir avcılık için ilgili kanunlara titizlikle uyulmalıdır.					
Sürdürülebilir avcılık için avcılığın geleneksel değerlerine uyulması gereklidir.					
Sürdürülebilir avcılık için avcıların av hayvanlarına saygı duyması gereklidir.					
Sürdürülebilir avcılık için avcılar avlanma sırasında avcılık kültürüne uygun davranmalıdır.					
Sürdürülebilir avcılık için avlanırken çevreye zarar vermeyecek şekilde davranılmalıdır.					
Sürdürülebilir avcılık için koruma ve kullanma dengesi gözetilmelidir.					
F5- SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN GEREKLİLİKLERİ (Bilgi ve Bilinç Düzeyi):					
Sürdürülebilir avcılık için avcılık belgesi sahibi olmak gereklidir.					
Sürdürülebilir avcılık için avlanma izin kartı almak gereklidir.					
Sürdürülebilir avcılık için avlanma kotası almak gereklidir.					
Sürdürülebilir avcılık için Merkez Av Komisyonu Kararlarına uymak gereklidir.					
F6- SÜRDÜRÜLEBİLİR AVLANMA STRATEJİLERİ:					
Merkez Av Komisyonu'nun (MAK) av ve yaban hayatının korunmasında aldığı tedbirler yeterlidir.					
MAK'ın avcılara sunduğu imkânlar yeterlidir.					
Sürdürülebilir avcılık için daha etkin kanunlara ihtiyaç vardır.					
Sürdürülebilir avcılık için yaban hayatı alanlarındaki habitatların geliştirilmesi ve korunmasında paydaşlarla iş birliği yapılmalıdır.					

F7- SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN EKONOMİK BOYUTU:					
Avcı Eğitim Kurslarının kurs katılım bedeli yüksektir.					
Avcı Eğitim Kurslarında Halk Eğitim Müdürlüklerinin aldığı katılım payı bedeli yüksektir.					
Avcılık Belgesi belge bedeli yüksektir.					
Avcılık Belgesi vize harç bedeli yüksektir.					
Avlanma İzin Kartı (pul) bedeli yüksektir.					
Avcılardan alınan ücretler av ve yaban hayatının sürdürülebilirliğini sağlamak için kullanılmaktadır.					
Sürdürülebilir avcılık Av Turizmi bağlamında ekonomik yönden gelir etmeye katkı sağlar.					
Sürdürülebilir avcılık Av Turizmi bağlamında yerel halka iş olanağı yaratmada katkı sağlar.					
F8- KAÇAK AVLANMANIN SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞA ETKİSİ:					
Kaçak avlanma nedeniyle av hayvanı sayısı azalmaktadır.					
Kaçak avlanma artmaktadır.					
Kaçak avlanma, av hayvanlarının yaşam ortamlarına zarar vermektedir.					
Kaçak avlanma, genel ve devlet avlaklarının verimini düşürür.					
Kaçak avlanma, avcılara karşı kamuoyunun bakış açısını olumsuz etkiler.					
Kaçak avlanma ile mücadele kapsamında uygulanan adli ve idari para cezaları yeterlidir.					
Kaçak avlanma ile mücadele kapsamında yapılan bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.					
Kaçak avlanma ile mücadele kapsamında genel kolluk birimleri (polis, jandarma, sahil güvenlik) etkin rol oynamaktadır.					

Kaçak avlanma ile mücadele kapsamında Bakanlık (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü) taşra birimleri etkin rol oynamaktadır.					
Kaçak avlanma ile mücadele kapsamında Avcı Dernekleri ile iş birliği içinde hareket edilmektedir.					
Kaçak avlanma ile mücadele kapsamında Fahri Av Müfettişliği teşvik edilmektedir.					
F9- SÜRDÜRÜLEBİLİR AVCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER:					
Av hayvanlarının kotaları belirlenirken bilimsel envanter teknikleri uygulanmalıdır.					
Av hayvanlarının kotaları belirlenirken paydaşların katılımı ve katkıları dikkate alınmalıdır.					
Ava kapatılması planlanan sahalarda/avlaklar belirlenirken kaçak avlanma baskısı göz önüne alınmalıdır.					
Av günleri tespit edilirken türlerin biyolojisi ile koruma – kullanma dengesi göz önünde bulundurulmalıdır.					
Avlanma kotaları arttırılmalıdır.					
Avlak alanları arttırılmalıdır.					
Avcılık belgesi harç ücretleri düşürülmelidir.					
Kaçak avlanma ile daha fazla mücadele edilmelidir.					

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.11.2021-100111

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU KARARLARI

<u>TOPLANTI SAYISI</u>	<u>KARAR SAYISI</u>	<u>KARAR TARİHİ</u>
14	2021/250	28.10.2021

KARAR NO: 2021/250

Düzce Üniversitesi Orman Mühendisliği Bölümü Yüksek Lisans programı öğrencisi Uğurcan ÖZTOKAT'ın "Sürdürülebilir Avcılık Ölçeğinin Yapısal Eşitlik Modellemesi ile Geliştirilmesi: Muğla İli Örneği" başlıklı çalışması kapsamında uygulamak istediği veri toplama araçları Etik Kurulumuzca incelenmiş olup, ilgili çalışmanın araştırma protokolüne uyulması ve etik onay tarihinden itibaren geçerli olmak koşulu ile uygulanmasının etik açıdan uygun olduğuna;

Oy birliğiyle karar verildi.

ASLI GİBİDİR.
03.11.2021

Metin POLAT
Etik Kurul Bürosu Birim Sorumlusu

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

6.3. EK 3: AVBİS VERİLERİNİN KULLANIM İZNİ

	T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	
Sayı : E-53741894-622.99-2793873		05.10.2021
Konu : Avbis Verilerinin Kullanım İzni		
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE		
İlgi : a) Tarım ve Orman Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü (Avcılık ve Yaban Hayatı Şube Müdürlüğü)'nün 23.09.2021 tarihli ve E-51133611-622.99-2776079 sayılı yazısı. b) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Av Yönetimi Daire Başkanlığı)'nün 25.10.2018 tarihli ve 53741894-622.99[622.99]-E.3090130 sayılı yazısı.		
İlgi yazı ile Bölge Müdürlüğüne bağlı Muğla Şube Müdürlüğü Milas Şefliğinde Şeflik görevini yürüten Uğurcan ÖZTOKAT'ın Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilimdalında "Sürdürülebilir Avcılık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Muğla İli Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışmasında Avlak Yönetim Sistemi (AVBİS) verilerinin kullanımı amacıyla sunmuş olduğu dilekçesi ve ekleri kapsamında talebin Genel Müdürlüğümüzce değerlendirilmesi istenmektedir.		
Bölge Müdürlüğüne bağlı Muğla Şube Müdürlüğü Milas Şefliğinde Şeflik görevini yürüten Uğurcan ÖZTOKAT Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilimdalında "Sürdürülebilir Avcılık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Muğla İli Örneği" konulu yüksek lisans tez çalışmasında Avlak Yönetim Sistemi (AVBİS) verilerinin kullanımı Av Yönetimi Daire Başkanlığının İlgi b) yazısında'da belirtildiği üzere Muğla İli nitelikli kişisel veri (Tc, Ad Soyad, Adres ve Dernek Üyelik Bilgisi) haricindeki istatistikî bilgileri kullanabilecektir.		
Bilgilerinizi rica ederim.		
Mustafa BULUT Genel Müdür a. Genel Müdür Yardımcısı		
Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.		
Doğrulama Kodu: 9B8F64B8-66EC-43FF-9ED0-66114031C409 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys		
Beştepe Mah. Alparslan Türkeş Cad. No:71 Yenimahalle/ANKARA Telefon: (0312) 307 50 00 KEP: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr		
		

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Uğurcan ÖZTOKAT

Yabancı Dili : İngilizce

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Orman Mühendisliği	Düzce Üniversitesi	2024
Ön Lisans	Adalet	Anadolu Üniversitesi	2019
Lisans	Kamu Yönetimi	Anadolu Üniversitesi	2016
Lisans	Orman Mühendisliği	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2008
Lise	Fen Bilimleri	Kırklareli Anadolu Lisesi	2003

TEZDEN ÇIKAN YAYINLAR

Gültekin, Y. S. & Öztokat U. (2021). Use of Structural Equation Modeling to Develop a Sustainable Hunting Scale. *7th International Conference on Sustainable Development (ICSD)*. ISSN: 2687-2420.

Öztokat, U. & Gültekin, Y. S. (2023). Bir Doğa Sporü Olarak “Avcılığın” Sürdürülebilirliği Üzerine Bir Değerlendirme. *Ziraat & Orman, Su Ürünlerinde Araştırma ve Değerlendirmeler-1*, 23-42, ISBN:978-625-425-402-4.